

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

Φτενά χωράφια κρατημένα με πεζούλια
κι άπιαστες γίδες που κρεμοούνται στους γκρεμούς
έτσι είν' ή πατρίδα μας' με ή πούλια
δὲ λήμπει πιδ καθάρια σ' άλλους ούρανοϋς. Γ. Κ.

● ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΡΤΑΣ ●

ΠΕΡΙΟΔ. Β' - ΧΡΟΝΟΣ 3ος

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ :
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 14 - Β' ΟΡΟΦ.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 25

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 15

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1979

ΔΩΡΟ ΔΩΡΟ ΚΑΙ ΣΠΑΤΑΛΗ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ Η... ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΣΜΟΥ ΛΑΓΚΑΔΙΩΝ

Του Προέδρου της 'Αδελφότητας
κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Αυτή τη στιγμή κατασκευάζεται στα Λαγκάδια Κεντρικού ύδραγωγείου για την υδροδότηση των κατοίκων του συνοικισμού. Το έργο χαρακτηρίζεται προς το παρόν, τουλάχιστο σά ΔΩΡΟ ΔΩΡΟ. 60 και πλέον στόματα θά μείνουν άνυδρα άφου :

1) ή Δεξαμενή προβλέπεται να γίνει σε χώρο όπου ή ύψομετρική διαφορά είναι 15 μέτρα από την πηγή. (Η θέση της δεξαμενής ορίζεται αυτή για την εύκολη μεταφορά των υλικών έπομένως εύκολο κέρδος και γιατί θά είναι κοντά στα σπίτια για την τυχόν διακοπή της παροχής της δεξαμενής. "Ακου πράματα!").

2) Το νερό είναι ελάχιστο.
3) Θά είναι προνόμιο των ελάχιστων που βρίσκονται στα χαμηλά.

Προς άποφυγή όλων αυτών και το σκόρπισμα της δαπάνης των εκατομμυρίων θά πρέπει :

1) οι υπεύθυνοι (Πρόεδρος, Κοινοτικό Συμβούλιο, Νομάρχης, κατασκευαστές και επιθλέποντες) να όρίσουν μιά θέση τέτοια που θά άποφευχθεί ή άπώλεια ύψους.

2) Να γίνει έκμετάλλευση της πηγής «ΤΟΣΚΑ» που είναι 300 μέτρα πάνω από αυτή για να ενισχύσει και διπλασιάσει την παροχή για νάρθει νερό και όχι σταγόνες.

3) Να τοποθετηθούν μετρητές που θά φαίνεται αλλά και θά πληρώνεται άκριβά ή σπατάλη, διότι το νερό δέν είναι προνόμιο των λίγων, αλλά δώρο του Θεού.

Με άλλα λόγια :

Α) Να γίνει πρακτική δο-

κιμή για να βρεθεί το άκριβές ύψος που μπορεί να φτάσει το νερό και εκεί άκριβώς να γίνει ή δεξαμενή.

Β) Να ενισχυθεί ή παροχή με την «ΤΟΣΚΑ» άφου γίνει ή σχετική διαδικασία για τη χορήγηση του νερού ή την άπαλλοτρίωση της πηγής.

Γ) Να γίνει ξεχωριστό δίκτυο από τη δεξαμενή για τα ψηλότερα σημεία του συν) σμου, ώστε να μην είναι κανείς προνομιούχος.

Δ) Να τοποθετηθούν μετρητές.

Αυτά πρέπει όπωσδήποτε να γίνουν για να έχουμε άν θέλουμε νερό και όχι άέρα κοπανιστό ή πεπιεσμένο.

Το κοινοτικό συμβούλιο φέρει άκέραια την ευθύνη άν δέν τηρηθούν. "Αν τοιθα γίνουν, τότε θά πούμε πως κάτι έγινε, διαφορετικά, οι ύποσχέσεις του προέδρου θά είναι λόγια άέρος. Το έργο γίνεται μιά φορά και όπωσδήποτε οι προχειρότητες θά πρέπει να λείψουν. Να κινηθεί και λίγο το Κοινοτικό Συμβούλιο. Να πιέσει Νομάρχια και ΤΥΔΚ για ένα σωστό έργο. Πέρα από τις γιορτές και τα πανηγύρια θά πρέπει τέλος πάντων να φανεί ότι υπάρχει και ότι φροντίζει για τον τόπο.

Το ΔΩΡΟ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΔΩΡΟ. Οι κάτοικοι περιμένουν πολλά από αυτούς και γι' αυτό τους εξέλεξε. Δέν είναι ώρα για διαλόγους και προσωπικές άντεγκλήσεις. Η θέση του Προέδρου της Κοινότητας είναι σεβαστή θά πρέπει ο ίδιος να κρατήσει το ύψος που του ταιριάζει. "Εργα όχι λόγια...

Το ΔΩΡΟ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΔΩΡΟ. Οι κάτοικοι περιμένουν πολλά από αυτούς και γι' αυτό τους εξέλεξε. Δέν είναι ώρα για διαλόγους και προσωπικές άντεγκλήσεις. Η θέση του Προέδρου της Κοινότητας είναι σεβαστή θά πρέπει ο ίδιος να κρατήσει το ύψος που του ταιριάζει. "Εργα όχι λόγια...

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΤΟ ΟΧΙ

Σκοτάδι, πλάκωνε τον τόπο,
Βαρείά τα μερονύχτια,
"Η μπότα τις ψυχές και τα πε-
(ζόδρομα
βαρείά καταπατάει.

Οι καμπάνες λυπητερά χτυπάν
τή θανάτωση της αλήθειας.
Τή θανάτωση της λεύτερης
(ζωής,

της λεύτερης σκέψης,
και ξεψυχά ο άχός της,
ξεψυχά ο άλλος της άπ' το
(φόβο

του μαύρου πουνάμισου
της μαύρης ψυχής
των άνήμπορων να κυβερνή-
(σουν

χωρίς τό φόβο, δίχως νύχτα.

Τα κοιμένα ποδάρια των φαν-
τάρων, άλαφροπερπατών
άπό μοναχά τους μέσ' τη νύ-
(χτα.

Τα νεκρά κεφάλια,
τα ψυχρά κουφάρια,
τα κρύα χείλια,
άναδεύουν μιά λέξη άνάλαφρη,
(άπαλή,

ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ στο
(ΛΑΟ.
ΘΑΝΑΤΟΣ στα ΦΑΣΙΣΜΟ.

Τό παίρνει ο ήλιος,
τό πέρνουν οι ράχες
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

'Αγροτικά

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Β. ΚΑΛΙΑΚΑΤΟΥ Γεωπόνου

"Ας μου επιτραπεί να εκφράσω μέσω της έφημερίδας μερικές σκέψεις μου για τους μόνιμους κατοίκους του χωριού μας και την κύρια άπασχόλησή των ή έπικουρική μέλους της οικογένειάς των για ένα συμπληρωματικό εισόδημα.

Είναι γνωστό σ' όλους μας ότι σήμερα στο χωριό μας δέν υπάρχουν ένεργά έργατικά χέρια ή για να είμαστε πιο σαφείς το άγροτικό οίκον. εισόδημα του χωριού μας δέν έπαρκει για να καλύψει τις άνάγκες της οικογένειας, με άποτέλεσμα οι παραμένουσες οικογένειες να στεροούνται τον οικογενειαρχή, ο όποιος κατά

μεγάλα χρονικά διαστήματα έργάζεται μακριά της οικογένειάς του και του χωριού του για την επιβίωση της οικογένειας και έπικουρικώς να άσχολεϊται με την γεωργία. (καλλιέργεια γής κτηνοτροφία δεινδροκαλλιέργεια) και το πιο σύνηθες να άσχολούνται με τη γεωργική έκμετάλλευση μέλη που είναι άνήλικα ή υπερηλικιωμένα ή οι γυναίκες, που καθώς είναι φυσικό δέν μπορούν να ξενητευθούν και να άσχοληθούν με άλλες εργασίες.

Τό έρώτημα όμως είναι, υπάρχουν δυνατότητες για μιά οικογένεια του χωριού μας, χωρίς να στερείται τον άρχηγό της, ή για να μην παραξη-

γηθούμε λόγω ισότητος φύλων, τον άνδρα, να άποκτηθεί άρκετο γεωργικό εισόδημα μέσα στο ίδιο το χωριό μας, να ζήσει την οικογένειά του;

Μιά ιδέα άν όχι ίσως και ή μοναδική για τις συνθήκες του χωριού μας, θά ήταν μιά αλγοπροβατοτροφική έκμετάλλευση οικογενειακού τύπου, από 20 έως 50 αλγοπρόβατα, μπορεί να δώσει ένα καλό συμπληρωματικό εισόδημα σε πολλές οικογένειες του χωριού, χωρίς να άπαιτείται μεγάλη άπασχόληση και μάλιστα από άτομα της οικογένειας που δέν μπορούν να άσχοληθούν με θειρείες εργασίες.

Η αλγοπροβατοτροφική αυτή μονάδα δέν θά είναι όμως της μορφής που ξέραμε από τους πατεράδες μας και τους παπούδες μας με τα ντόπια αλγοπρόβατα της μικρής παραγωγικής ικανότητας και του τρόπου διατήρησης και έκτροφής των στα ξερά πεζούλια και τα λόγια για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα του έτους αλλά παράλληλα με την καλλιέργεια και με θελτιωμένα ζώα ή ήμιθελτιωμένα όπως είναι για τα πρόβατα οι φυλές Χίου, Σκοπέλου, Κύμης, Λέσθου κ.λπ ή διασταυρώσεις αυτών και ξένων φυλών με ντόπια και για τις κατοίκες οι φυλές Ζάννεν και Τόγγε-
ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 6

ΜΕΤΑ 3 ΧΡΟΝΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΡΙΟ - ΑΝΤΙΡΡΙΟ

Μετά τρία χρόνια —όπως διευκρίνησε, ο ύπουργός Δημ. Έργων κ. Νικ. Ζαρντινίδης— θά άρχίσουν να κατασκευάζονται τα τρία μεγάλα έργα που άνήγγειλε το ύπουργείο Δημ. Έργων (ζεύξεις Ρίου — 'Αντιρρίου και Περάματος — Σαλαμίνας και παραλιακή λεωφόρος Θεσσαλονίκης).

Αυτό δέ, γιατί θά χρειαστεί ένας χρόνος για τις μελέτες των έργων και άλλα δύο περίπου χρόνια για τις έρευνες των περιοχών όπου θά γίνουν οι ζεύξεις.

Ο κ. Ζαρντινίδης έσημείωσε, έπίσης ότι ή κυβέρνηση δέν άποκλείεται να άποφύγει την κατασκευή των τριών έργων με την άρχή της άνταποδοτικότητας πράγμα που θά εξαρτηθεί από τις οικονομικές συνθήκες που θά επικρατούν μετά Ζετία όταν θά είναι όλα έτοιμα για την έναρξη κατασκευής των έργων.

Τονίσθηκε ακόμα, ότι χρειάζεται προεργασία :

● Για την διαμόρφωση των οδικών προπελάσεων προς τα σημεία εισόδου και έξόδου των γεφυρών των στενών Ρίου — 'Αντιρρίου και Περάματος — Σαλαμίνας, ώστε να άποφεύγονται τα κυκλοφοριακά προβλήματα.

"Από πληροφορίες ύπηρεσιακών παραγόντων του ύπουργείου Δημ. Έργων προκύπτει ότι ή καθιέρωση τελών διόδων για το πέρασμα Ρίου — 'Αντιρρίου, θά άπέφερε το χρόνο 400 — 500 εκατομμύρια δραχ.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Ο δρόμος "Αρτας — Τρικάλων ξεχάστηκε τελείως. Παρ' όλες τις κινητοποιήσεις των κατοίκων της "Αρτας παλαιότερα και την σχετική μακρόχρονη άρθρογραφία, όσοι άντιδρούν στην κατασκευή του δρόμου δέν άμφθησαν.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ

Στις 7 'Οκτώβρη επισκέφθηκε το χωριό μας ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ 'Αλέκος Διαροκάπης και μίλησε στους κατοίκους των συνοικισμών Φτέρης, Βαθυκάμπου, Κρουονερίου και Λαγκαδιών για διάφορα προβλήματα που άφορούν τον τόπο μας όπως οι δρόμοι, ή γέφυρα κ.λπ. "Αναφέρθηκε έπίσης στο τριπλασιασμό των συντάξεων των άγροτών και την άναπροσαρμογή τους που με άλλα λόγια σημαίνει πενταπλασιασμό...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στις 2 Δεκέμβρη 1979 ώρα 10 π. μ. στην αίθουσα της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας, Κλεισθένους 15 7ος όροφος, θά γίνει έκτακτη Γενική Συνέλευση με σκοπό :

1) 'Ανοιχτή συζήτηση με τους υπεύθυνους του «Συνδέσμου» με στόχο την ένότητα.

2) Προβολή ολάιτς με έκδηλώσεις της 'Αδελφότητας, (πανηγύρια, έκδρομές, συνεντεύξεις με γέροντες κ.λπ.).

3) Έκθεση φωτογραφιών του χωριού.

4) Όμιλίες και άπαγγελίες ποιημάτων.

5) Διανομή 'Ημερολογίου της 'Αδελφότητας με έγχρωμες φωτογραφίες του χωριού μας.

6) Διανομή άντζέντας όπου περιέχονται τα όνόματα των οικογενειών με τις διευθύνσεις των ξενητεμένων συμπατριωτών και το Καταστατικό του Συλλόγου μας.

7) Έκθεση Βιβλίου και Χαλκογραφίας.

Η συμμετοχή όλων κρίνεται λίαν άπαραίτητη.

Για το Διοικ. Συμβούλιο

Ό Πρόεδρος
ΧΡ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ό Γ. Γραμματέας
Ν. ΑΡΑΠΗΣ

αθηνογραφία

Πρός την εφημερίδα «Ο Αραχθος» — Πατησίων 14 — 2ος όροφος — ΑΘΗΝΑ

Πέρασαν ακριβώς 2 μήνες από τις 23 Αυγούστου που έγινε το νεοσύστατο από απόψεως ημερομηνίας, πανηγύρι, των Ναζαίων. Έπρεπε κάποιος τέλος πάντων, να γράψει και για αυτό δυο λέξεις. Λάθαμε τις εφημερίδες, δυστυχώς τίποτε.

Γι' αυτό καίτοι δεν θα έπρεπε να αυτοπροβάλουμε, αλλά επιβάλλεται. Ως γνωστό από του Ιονουαρίου ακόμη, αγωνιζόμουν με την υπόθεση αυτή. Καθώς έκανα συγκέντρωση των κατοίκων του Συνομοίου Ναζαίων και όλοι μαζί πήραμε την απόφαση να γίνει η μετατροπή από 8)9 σε 23)8. Άργότερα έκανα ανακοινώσεις στις εφημερίδες "Αραχθο, Ένημερωτικό Δελτίο, Τζουμπερικό Νέα και 26 ανακοινώσεις στα γύρω χωριά, οι οποίες διαβάστηκαν στις εκκλησίες την 15η Αυγούστου 1979. Τέλος η ημέρα του πανηγυριού ήλθε. Το πανηγύρι διεξήχθη με το συγκρότημα του Θεοφ. Γεωργολιάννη, Βασιλείου Σπύρου κ.λπ. Το καγκελάρι έγινε με τη συμμετοχή όλων σχεδόν των εύρισκόμενων στην πλατεία, το όποιον έσερνε ο πάντα μερακλής και ακούραστος Μπαρμπα Κωνσταντίνος (Κωσταγιώργος) μαζί του και ο Νικόλα Γιαννάκης (Κορτιόλας).

Μετά το καγκελάρι από μικροφώνου είπα τα παρακάτω λόγια:

Άγαπητοί χωριανοί και πατριώτες, εκ μέρους των κατοίκων του Συνομοίου Ναζαίων, σας άπευθύνω το καλώς όρισσατε στο νεοσύστατο από απόψεως ημερομηνίας πανηγύρι μας και εύχομαι όπως υπάρχει πλήρη κατανόηση από όλους μας ώστε το πανηγύρι να γίνει με αγάπη και να έχει ευχάριστα αποτελέσματα. Τα δέ οργανα να τηρήσουν δικαία τη σειρά προτεραιότητας. Επίσης το σπάσιμο απαγορεύεται εκ της Αστυνομίας. Σας ευχαριστώ».

Κόσμος ανάλογα με την μεταφορά της ημερομηνίας και σαν πρώτη χρονιά ήταν πολλή. Η Πλατεία μας παρουσίαζε ένα ευχάριστο θέαμα, γεμάτη από καθίσματα, τραπέζια και τ' αυτοκίνητα δεν εύρισκαν μέρος σταθμεύσεως. Φωτισμός εξαιρετικός, μεζέδες και ψητά άφθονα, μπύρα παγωμένη. Τέλος δεν παρετηρήθη καμμία έλλειψη.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

Παρ' όλο που τα αισθήματα και το ενδιαφέρον θα έπρεπε να είναι άμοιβαία απ' όλους μας δυστυχώς έμεις δεν έννοουμε εδώ να ταϊριάσουμε ώστε το πανηγύρι να γίνεται αγαπημένο και να μην έχει ως πρωταρχικό σκοπό το συμφέρον. Γιαυτό καθώς και κάθε χρόνο και πέρυσι έγραφα στην

εφημερίδα το πανηγύρι για να έχει έπιτυχία, πρέπει να υπάρχει κοινή συνεργασία, με κομπανίες (έχοντας κοινό ταμείο) οι ψησταριές επίσης μία και όχι κάθε γωνιά και φωτιά. Τα δέ μαγαζιά να είναι ένα και ει δυνατόν στην πλατεία και όχι να σερβίρουν από μέσα. Έγώ από τώρα προεξοφλώ ότι δέχομαι κάθε είδους συνεργασία. Ακόμη και παραίτηση από την πλατεία και τουτό προκειμένου να κάνουμε πανηγύρι καλά και αγαπημένα. Καιρό έχουμε μπροστά μας ως το σκεφθούν καλά και οι άλλοι συνάδελφοι και του χρόνου ως αποφασίσουμε όλοι μαζί αυτό που εγώ από τώρα προτείνω και ως ελπίζουμε ότι το πανηγύρι θα έχει πιο καλές έπιτυχίες.

Εύχαριστώ

Πρόεδρος Κεντρικού ΒΑΣΙΛ. ΧΡ. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ (Σ.Σ. Το υπόλοιπο κείμενο του Προέδρου δεν δημοσιεύεται διότι αναφέρεται στο Σύνδεσμο που ως γνωστό κείμενα που άφορούν το Σύνδεσμο δεν δημοσιεύονται).

Χρονικά ή μεταφορά της ημέρας του πανηγυριού πέτυχε. Έτσι πολυς κόσμος πολλοί συμπατριώτες έτρεξαν στην πρόσκληση. Όμως πρέπει να σημειώσουμε τις οργανωτικές άδυναμίες που παρατηρήθηκαν.

1) Το πανηγύρι ήταν μόνο χορός και μάλιστα αριθμημένος.

2) Ο χορός δεν άνοιξε όπως θα έπρεπε κι' ούτε έκλεισε κατά τα έθιμα.

3) Το γλέντι περιορίστηκε σε κλειστούς χώρους και θύμιζε ταβέρνα. Μπορεί αυτό να βοηθάει επαγγελματικά τους ντόπιους αλλά άποπροσανατολίζει το σκοπό του πανηγυριού ή ανάθιση των έθιμων.

4) Ο άνταγωνισμός που παρυσιάζεται στα δυο μαγαζιά ταβέρνες είναι πολύ επιζήμιος για το θεσμό (ας το προσέξουν οι ενδιαφερόμενοι).

5) Αφέθηκε ή οργάνωση του γλεντιού στην κομπανία των όργάνων που είναι πολύ φυσικό να υπαγορεύεται από καθαρό επαγγελματισμό.

Προτείνουμε για του χρόνου τουλάχιστο στο πανηγύρι αυτό καθώς και στα άλλα πανηγύρια που γίνονται το καλοκαίρι τη δημιουργία «ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» από κατοίκους του χωριού και μελών της άδελφότητας που θα έχει υποχρέωση να οργανώσει και να προγραμματίσει το πανηγύρι. Έτσι θα έχει χρέος:

1) Να τυπώσει από πολύ νωρίς πρόγραμμα έορτασμού και γλεντιού, έτσι που ο καθένας να ξέρει από νωρίς που θα πάει και τι θα δει.

2) Να οργανώσει ή να μετακαλέσει χορευτικό συγκρότημα με τοπικές φορείς (ή άδελφότητα έχει τη δυνατότητα).

3) Να οργανώσει τις πρώτες ώρες όμιλίες και άπαγγελίες με θέματα λαογραφικού ή λογοτεχνικού περιεχομένου.

4) Να οργανώσει προβολή ταινίας ή διαφανειών.

5) Να οργανώσει έκθεση φωτογραφίας συμπατριωτών με παραδοσιακές φωτογραφίες ή έργαίες.

6) Να οργανώσει έκθεση ύφαντων, κεντήματος, λαϊκών καλλιτεχνημάτων, ξυλόγλυπτα, παραδοσιακά εργαλεία κ.λπ.

7) Να οργανώσει βραβείο για τον πρώτο μαθητή εκ του χωριού και τον βραβεύσει σε έπίσημη τελετή. Ο μαθητής θα πρέπει να άπαγγείλει ή να διαβάσει γραπτή του εργασία.

8) Προτείνουμε στην Άδελφότητα να ανάλαβει την οργάνωση κάτω από την προστασία της Κοινότητας και της εκκλησίας σε μία άρμονική συνεργασία.

Αν τούτα έπιτευχθούν τότε θα μπορούμε να λέμε πως κάτι έγινε και όχι ξερός χορός ξεροσφύρι ποτό και ξερή... άτμόσφαιρα.

Η ΣΥΝΤ. ΕΠ.

ΟΠΩΣ ΤΑ ΒΛΕΠΩ

Η παράδοση του χωριού μας και ή διαφύλαξή της

Όταν λέμε παράδοση έννοούμε την από γενιά σε γενιά μετάδοση των έθιμων, των τραγουδιών των μύθων των τοπικών Ιστορημάτων των καθιερωμένων ήθικων άντιλήψεων, των συνθηκών των ανθρώπων του χωριού μας. Και άφου έξερουμε αυτά τα στοιχεία που άποτελούν την παράδοση πρέπει να γίνει φροντίδα μας το ζωντάνεμα αυτών των στοιχείων, την διαφύλαξή τους και την παραπέρα μετάδοση - παράδοση στις έπόμενες γενιές.

Από τις στήλες του Άράχθου κάτι τέτοιο έπιχειρώ με την δημοσίευση των εύθυμων Άραχθινών Ιστοριών. Και ως που έπιτραπεί να πιστεύω, ότι δι,τι κατορθώνεται με τον τρόπο αυτό δεν κατορθώνεται με εκατοντάδες συνεντεύξεις, συγγραφή βιβλίων και διηγήμάτων, που δεν υπάρχουν άλλωστε και ένα σωρό μελέτες που άπαιτούν χρόνο και πολλές δαπάνες. Αυτά όλα με την προϋπόθεση ότι οι Ιστορίες αυτές είναι άληθινές, όπως πραγματικά είναι. Διάλεξα τον εύθυμο τρόπο να τις παρουσιάσω γιατί έτσι πιστεύω ότι γίνονται: εύληπτες και μένουν και άφου μένουν μεταδίδονται και κατά συνέπεια πετυχαίνουμε τον στόχο μας.

ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Έγω τη γνώμη ότι είναι σωστό ότι δημοσιεύεται στον Άραχθο νάχει την υπογραφή, το δικατεπώνυμο, του συντάκτη. Μ' αυτό τον τρόπο εξατομικεύεται το κείμενο σαν σκέψη, σαν ιδέα, σαν άποψη του συντάκτη και όχι της εφημερίδας ή όποια άπευθύνεται και σε άνθρωπος που έχουν άντιθετες άποψεις. Υστερα και τον συντάκτη τον προδιαθέτει διαφορετικά όταν ξέρει ότι θάχει κριτική καλόπιστη ή κακόπιστη άπό τους άναγνώστες. Ακόμα πιστεύω ότι δεν λύνει το πρόβλημα τα ψευδώνυμα ή τα άρχικά των συντακτών. Δεν φαν-

τάζομαι δέ ότι υπάρχει κάποιος άπό μας που ντρέπεται να θάλει κάτω απ' όσα γράφει το όνομά του. Την άποψη μου λέω άπό εκεί και πέρα είναι θέμα ύπευθύνου.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ

Η όμορφιά μιας γλώσσας έξαρτάται από δύο κύρια πράγματα. Από το άκουσμα, τον ήχο της και από την άρχιτεκτονική δομή της. Με παραδείγματα θα καταλάβετε τι θέλω να πω. Πολλές φορές άκούμε να λένε: Τι όμορφα που μιλάνε οι Ιταλοί. Η έξήγηση είναι ότι ή γλώσσα τους είναι φωνηεντόληκτη και διαρκώς έχουμε το άκουσμα των φωνέντων σε άντιθεση με τα σύμφωνα που δεν είναι εύηχα, εύφωνα. Υπάρχουν θέβαια και μερικά σύμφωνα όπως το γράμμα νί που είναι ένρινο και έχει καλό άκουσμα. Γλώσσες, όπως ή Γερμανική που πολλές λέξεις της έχουν κατάληξη το νί είναι εύφωνη (νάι μη σας φαίνεται παράξενο). Το άλλο στοιχείο που όμορφαίνει τη γλώσσα είναι, όπως είπα, ή άρχιτεκτονική της δομή. Δηλαδή ή όλοκληρώση ενός νοήματος έκδηλώνεται σε μία πρόταση που έχει σωστά και με άκρίβεια τα στοιχεία που την άποτελούν όπως το ρήμα το ουσιαστικό, το έπίθετο, την άνωτωνμία και όλα τα μέρη του λόγου.

Οι Άρχαίοι Έλληνες μιλούσαν πολύ σωστά. Άμα δεν άκουγες το άπαρέμφατο λόγου χάρη δεν έβγαζες νόημα. Νά ένα παράδειγμα: Έγώ θούλομαι μαθαίνειν. Πριν από το άκουσμα του μαθαίνειν κανένα νόημα δεν θγαίνει με το έγώ θούλομαι. Τον τρόπο αυτό τον κλέψανε οι Γερμανοί και μιλάνε όπως άκρίβως οι Άρχαίοι Έλληνες. Σωστά και με άκρίβεια. Άλλες γλώσσες όπως ή Άγγλική, παρ' όλη τη διάδοσή της δεν έχουν την άκρίβεια και την δομή την σωστή γιαυτό με διαφορετικές συνήκες οι ίδιες λέξεις σημαίνουν άλλα πράγματα. Δεν σας κάνω μάθημα φιλολογίας άλλωστε δεν είμαι φιλόλογος, αλλά θέλω να καταλήξω στην Ήπειρώτικη διάλεκτο που έχει το καταστρεπτικό Ιδίωμα να τρώει κατά κυριολεξία τα φωνήεντα. Λέω για παράδειγμα: Τι κάν'ς εκεί κάτ'. Τάϊ'ς τ'ς κατσκείς. Πίν'ς το γάλα σ'. Όπως καταλαβαίνετε οι τόσο όμορφες λέξεις ρηματικές και άλλες κατέληξαν σε συριστικά άκούσματα. Το σίγμα στην ήμερησία διάταξη. Προτείνω σαν πρώτη ένέργεια το πρόσεγμα από τους δασκάλους του χωριού να έπιμένουν στην όρθόφωνη όμιλία των μαθητών και να βραβεύουν με έπαινους τους όρθόφωνους για παράδειγμα. Σαν δεύτερη ένέργεια λέω την άπό τις στήλες του Άράχθου προτροπή να μη μιμούμαστε τον Ιδιωματισμό όταν αυτός θλάπτει την όμορφιά της γλώσσας.

ΚΙΜΩΝ ΜΠΑΡΤΖΩΚΑΣ

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

ΚΑΦΕ - ΜΠΑΡ - ΟΥΖΕΡΙ

«ΒΥΖΑΝΤΙΟ»

ΚΥΨΕΛΗ ΑΡΤΗΣ — ΤΗΛ. 0681-73.219

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΑ

Όλοι μας ξέρουμε, πως στις 4 Ιουλίου 1822 έγινε ή μεγάλη μάχη του Πέτα, μάχη στην όποια δεν σκοτώθηκαν μόνο Έλληνες, αλλά τα χώματα του Πέτα ποτίστηκαν και με το αίμα πολλών Φιλελλήνων, που άδιαφορώντας για τους κινδύνους, με πίστη στην έλευθερία, έτρεξαν να πάρουν μέρος στη φονική αυτή μάχη και να αφήσουν τα κόκκαλά τους, να ταφούν κάτω από τα χώματα του χωριού Πέτα της Άρτας.

Στο σημείο αυτό και σε ένδειξη τιμής και ευγνωμοσύνης στήθηκε ένα μνημείο, που αιώνια θα θυμίζει το γεγονός αυτό, τη Μάχη του Πέτα.

Με την ευκαιρία αυτής της έπετείου και ύστερα από την άποπεράτωση των εργασιών του άνεγερθέντος Μνημείου, θα θέλαμε να κάνουμε μία πρόταση προς τις άρχες του τόπου, αλλά και γενικότερα της Έλλάδας.

Η Μάχη του Πέτα, άνεξάρτητα από τα άποτελέσματά της δεν άφορά μόνο το χωριό του Πέτα, ή την περιφέρεια του Νομού της Άρτας, αλλά ή σπουδαιότητά της καλύπτει όλοκληρο τον Έλληνικό χώρο και ή θύμησή της κάνει κάθε έλληνική καρδιά να πετά και να φτερουγίζει γύρω από το Μνημείο του Πέτα κάτω από το όποιο είναι θαμένα τα κόκκαλα των νεκρών Έλλήνων και ξένων φιλελλήνων.

Έχουμε τη γνώμη πως θα είμαστε συνεπείς στις Έθνικές μας υποχρεώσεις, αν ή έπέτειος αυτή έπαιρνε κάποιο Πανηγυρικό και Πανελλήνιο χαρακτήρα γιατί το τέλος αυτό άξιζει κάποιας ζωντανότερης και πλατύτερης έκδηλωσης.

Κατά τη γνώμη μας στην έπέτειο της Μάχης του Πέτα, πρέπει να γίνεται έκδηλωση στην όποια εκτός των άλλων έπισήμων που θα συμμετέχουν άυτοπροσώπως να συμμετέχει και ο έκάστοτε Υπουργός Έθνικής Άμυνας, που με την παρουσία του θα συμβολίζει τη συμμετοχή στην τελετή της Έλλάδας, που θα γονατίζει μπροστά στους νεκρούς Έλληνες και Φιλέλληνες που θυσίασαν τη ζωή τους για να χαρίσουν σε μας τη Λευτεριά μας.

Θέλουμε να πιστεύουμε, πως ή πρότασή μας θα γίνει άποδεκτή και στις 4.7.1979 θα κληθεί και θα συμμετάσχει προσωπικά ο Υπουργός Έθνικής Άμυνας, σε ένδειξη έπανάλαμ θάνουμε τιμής και ευγνωμοσύνης προς τους νεκρούς της μάχης του Πέτα.

Άναδημοσίευση άπό «ΤΖΟΥ ΜΕΡΚΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» 1979.

ΓΕΛΙΟ

— Άγόρασε αυτό το σκυλί. Είναι πρώτης τάξεως φύλακας.

— Μπορώ να το αφήνω λυτό την νύχτα;

— Όχι! Θα σού το κλέψουν.

ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

(Ο "Άγιος τῶν Σκλάβων")

Διακόσια χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατό του

Στὸν περίβολο τῆς ἐκκλησί-
ας τοῦ χωριοῦ Γραικικό τῆς
"Ἀρτας, οἱ κάτοικοι ἐφτιαξαν
μιά παράγκα - σχολεῖο γιὰ τὰ
παιδιά τους. Ἐπειδὴ ὁμῶς χρη-
σιμοποιοῦν χωρὶς τῆς ἐκκλησίας,
πληρώνουν ἐνοίκιο. Τὸ τραγικὸ
γεγονός ἐμφανίζεται καὶ σ' ἄλ-
λο χωριὸ τοῦ νομοῦ, στὴν Κυ-
ψέλη. "Ἀραγε οἱ ἡγέτες τῆς
ἐκκλησίας μας δὲν ἀκούσαν τί-
ποτε γιὰ τὸν Κοσμᾶ τὸν Αἰτω-
λὸ πού φέτος γιορτάζονται τὰ
διακόσια χρόνια ἀπὸ τὸν θάνα-
τό του;

ΕΞΟΡΜΗΣΗ 9.9.79

Ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ἦταν
ἓνας ταπεινὸς ἱεραπόστολος πού
ἐξῆλθε καὶ ἔδρασε σὲ μιὰ δύσκο-
λη ἐποχὴ (1714 — 1779), σὲ
μιὰ ἐποχὴ πού ἐπικρατοῦσε στὴ
χώρα μας ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἡ-
θικὴ κατὰπτωση, σὲ ἐποχὴ πού
γίνονταν ὁμαδικοὶ ἐξισλαμισμοί,
ληστείες, πειρατείες, προδοσίες.
Ἦταν ἓνας ἐθναπόστολος
πού πολλὰ τοῦ χρωστᾷ τὸ ἔθ-
νος μας, γιὰτὶ μὲ τὴ διδασκα-
λία καὶ τὰ ἔργα του σταμάτη-
σε τὸν ἐξισλαμισμό στὴ χώρα
μας καὶ κράτησε τὴ λαϊκὴ μά-
ζες στὸν ἐλληνικὸ δρόμο.

Ἦταν ὁ ἅγιος τῶν σκλάβων
πού ἔκανε τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ
'21 νὰ λένε:

Βοήθα ἄη Γιώργη μου
κι' ἐσύ ἄγιε Κοσμᾶ,
νὰ πάρουμε τὴν Πόλη,
καὶ τὴν ἁγιά Σοφία.

Ἦταν ὁ πρῶτος ὁρθόδοξος
ἱερωμένος στὰ νεώτερα χρόνια
πού ὑποστήριξε τὰ δικαιώματα
τῆς γυναίκας, καὶ τῆς ὑπόδειξε
τὴν ὑποχρέωσιν πού ἔχει σὰ
μάννα, σὰν ἀδελφή, σὰ σύζυγος.

Ἦταν ἓνας ἀφοσιωμένος στὸ
ἔργο του ἱεροκήρυκας — ὁ Γε-
νικός ἱεροκήρυκας τῆς Ἀνατο-
λικῆς Ἐκκλησίας — πού εἶχε
πιστέψει πῶς δὲ φτάνει νὰ σώ-
σει κανεὶς μόνον τὸν ἑαυτὸ του.

Ἦταν ὁ ἀνιδιοτελὴς ἄνθρω-
πος πού δὲν ἀπόχτησε ποτὲ κα-
μιὰ περιουσία, οὔτε σπιτί νὰ
κατοικήσει, ἀλλὰ φορώντας
πάντα τὸ ἴδιο τριμμένο ράσο,
καὶ κρατώντας ἓνα ἄδειο δισά-
κι καὶ ἓνα σκαμνί, γύριζε ἐπὶ 25
χρόνια πολιτείες καὶ χωριά
στὴν Ἠπειρο, τὴ Μακεδονία,
τὴ Θράκη, τὴ Στερεά, τὴ Θεσ-
σαλία καὶ τὰ νησιά καὶ συνύ-
φαινε τὸ κήρυμά του μὲ τὴν
ἀνάγκη γιὰ ἀνοίγματα σχολείων
σ' ὅλη τὴ χώρα.

Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἦταν ὁ
ἀγωνιστὴς — δάσκαλος πού
δὲν ἐκλείπε τὴ δραστηριότητά
του σ' ἓνα σχολεῖο, ἀλλὰ γυρ-
νώντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ χειμῶνες
καὶ καλοκαίρια ἔδρασε πάνω ἀ-
πὸ 200 σχολεῖα, πού διάλυσαν
σὲ μεγάλο βαθμὸ τὸ σκοτάδι
τῆς ἀμάθειας.

Ἦταν ὁ ἀγωνιστὴς δάσκα-
λος πού πίστευε πῶς «ὅταν τὰ
φῶτα λάμπουν, ἡ δουλειὰ πρέ-
πει ἐξ ἀνάγκης νὰ παύσει», καὶ
πῶς «τὸ σχολεῖο φωτίζει τὸ
νοῦ, ἀνθρωπίζει τὸν ἄνθρωπο,
καὶ φέρνει τὴ λευτεριά»...

Νά, μερικὲς γνώμες καὶ προ-

τροπές του γιὰ τὰ σχολεῖα καὶ
τὴ μάθηση:

— «Περιερχόμενος καὶ δι-
δάσκων, ἦλθα καὶ ἐδῶ, καὶ
βλέποντας ὅτι δὲν ἔχετε scho-
λεῖο νὰ μαθαίνουν τὰ παιδιὰ
σας γράμματα χωρὶς πληρωμὴ,
παρακάλεσα τοὺς χριστιανούς
καὶ ἔδωσαν τὸ κατὰ δύναμιν...
γιὰ ἓνα σχολεῖο... Βοηθεῖστε
ὅλοι τὸ σχολεῖο, ἀπὸ δικὰ σας
ἢ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία...».

— Γιάτὶ ἄγιοι πατέρες καὶ
τίμιοι προεστώτες δὲν ὀρμηγεύ-
ετε τὰ εὐλογημένα μας ἀδέρφια
νὰ ἱδρύνουν σὲ κάθε χωριὸ ἓ-
να σχολεῖο νὰ μαθαίνουν τὰ
παιδιά γράμματα καὶ νὰ γνω-
ρίζουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό;».

— «Νὰ μαζευτεῖτε ὅλοι οἱ
χωριανοί, νὰ κάμνετε σχολεῖο
καλὸ. Νὰ δάτε ἐπιτρόπους,
νὰ πάρετε δάσκαλο νὰ μαθαί-
νουν γράμματα τὰ παιδιὰ,
πλούσια καὶ φτωγὰ. Χωρὶς
σχολεῖο περπατοῦμε στὸ σκοτά-
δι».

— «Καλλίτερα νὰ ἔχεις scho-
λεῖο στὸ τόπο σου, παρὰ νὰ ἔ-
χεις θρόνους καὶ ποτάμια... Για-
τὶ ὅταν μάθει τὸ παιδί σου
γράμματα, τότε λέγεται ἄνθρω-
πος...».

— «Νὰ μαθαίνουν τὰ παιδιὰ
σας γράμματα. Ἀμαρτάνετε ὅ-
ταν τ' ἀφήνετε ἀγράμματα καὶ
τυφλά. Μὴ φροντίζετε νὰ τοὺς
ἀφήσετε πλούτη. Καλλίτερα νὰ
τ' ἀφήσετε φτωγὰ καὶ γραμμα-
τισμένα παρὰ νὰ τ' ἀφήσετε
πλούσια κι' ἀγράμματα».

— «Πρέπει νὰ στερεώνετε
σχολεῖα, νὰ φωτίζονται οἱ ἄν-
θρωποι. Γιατὶ καθὼς φωτίζει ὁ
ἥλιος τὴ γῆ καὶ βλέπουν τὰ
μάτια μακριά, ἔτσι φωτίζουν
καὶ τὰ γράμματα τὸ νοῦ, καὶ
βλέπει τὰ μέλλοντα».

— «Μὲ τὴν ἀγραμματοσύνη
ἀγρίεψε τὸ γένος μας καὶ γί-
ναμε θηρία... Τὸ σχολεῖο φωτί-
ζει τοὺς ἀνθρώπους... Γιὰ ἐκ-
κλησία νὰ χτίσετε ἓνα εἰκono-
στάσι, νὰ μαζεύετε ἐκεῖ γύρω
νὰ στοχάζεστε τὸ Χριστὸ καὶ
τὸ Γένος μας...».

Αὐτὸς μὲ δυὸ λόγια ἦταν ὁ
Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Ὁ ρασοφό-
ρος δάσκαλος πού τοῦ χρωστᾷ
πολλὰ ἡ ἐπανάσταση τοῦ '21,
κι' ὁμῶς κανεὶς δὲ μνημονεύει
τ' ὄνομά του στίς 25 τοῦ Μάρ-
τη. Ὁ ἅγιος, πού καὶ ἡ ἐκκλη-
σία καὶ ἡ ἱστορία ἀρνήθηκαν
νὰ τοῦ δώσουν τὴ θέση πού τοῦ
ταίριαζε.

Καὶ ξέρεις ποῖο ἦταν τὸ τέ-
λος του;

Μαρτυρικός θάνατος στὴν
Ἠπειρο, πού τὸν διάταξε ὁ πα-
λιὸς θαυμαστής του ὁ Κούρτ-
πασᾶς τοῦ Μπερατιοῦ, πληρω-
μένος μὲ 25.000 γρόσια ἀπὸ
αὐτοὺς πού τοὺς πείραζε τὸ
φῶς, καὶ δὲν ἤθελαν νὰ φωτι-
στεῖ τὸ Γένος, γιὰ νὰ μποροῦν
νὰ ρουφῶν ἰδρώτα. Πρὶν 200
ἀκριβῶς χρόνια. Στίς 24 Αὐ-
γούστου 1779.

Κι' ἡ κατηγορία;
Ἦταν (κι' αὐτός) πράκτο-
ρας τῶν Ρώσων...

ΡΥΠΑΝΣΗ: ΟΡΑ ΜΗΔΕΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Τὸ ἄν ἡ ρύπανση τῆς ἀτ-
μόσφαιρας δημιουργεῖ προβλή-
ματα στὴν υγεία δὲν εἶναι κά-
τι πού θέλει εἰδικὴ διερεύνηση,
γιατὶ ὅλοι γνωρίζουν ὅτι ὁ ἄν-
θρώπινος ὁργανισμὸς ἔχει ὀρι-
σμένα ὅρια ἀντοχῆς. Ἀλλ' ὅσοι
καὶ στὴν εἰδικὴ ἐκδοσὴ «ἐνδιά-
μεση τεχνικὴ ἐκθεσὴ», πού ἔ-
κανε ἡ εἰδικὴ ὑπηρεσία ἐλέγ-
χου ρυπάνσεων περιβάλλοντος
(Παγκόσμια Ὁργάνωση Ὑ-
γείας καὶ Ὑποურγεῖο Κοιν. Ὑ-
πηρεσιῶν), ἀναφέρεται ὅτι διά-
φορες μελέτες ἔχουν ἀποδείξει,
ὅτι ἡ ἐκθεσὴ ἀτόμων σὲ ὑψηλές
συγκεντρώσεις ρυπάνσεων τῆς
ἀτμόσφαιρας, δυνατόν νὰ προ-
καλέσουν αὐξημένη θνησιμότη-
τα καὶ νοσηρότητα λόγω ἀνα-
πνευστικῶν ἀσθενειῶν.

Ἡ θνησιμότητα λοιπὸν καὶ
ἡ νοσηρότητα, πού αὐξάνονται
ἀπὸ τὴ ρύπανση τῆς ἀτμόσφαι-
ρας εἶναι κάτι πού δὲν ἀμφι-
σβητεῖται. Ὅμως κάθε φορὰ
πού δημιουργεῖται μιὰ κατὰ-
στασις ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνη, ὅ-
πως ἦταν ἐκείνη μὲ τὸ μολυ-
σμένο νέφος, πού ἐπνίξε δυὸ
φορὲς τὴν Ἀθήνα, οἱ ἀρμόδιοι
κατὰ τρόπο περιέργου προσπα-
θοῦν νὰ μειώσουν τὴν ἐντυπώ-
σιν καὶ τὴν ἀνησυχίαν πού δη-
μιουργοῦνται, ἐνῶ εἶναι βέβαιον
ὅτι ἐκείνες ἀκριβῶς τὴς μέρες
οἱ κίνδυνοι εἶναι μεγαλύτεροι
γιὰ τὴν υγεία τῶν ἀνθρώπων
καὶ ἀσφαλῶς πολλοὶ θὰ βλά-
φτηκαν ἀπὸ τὴν καπνομήχλη,
πού «κάθησε» καὶ πάλι στὴν ἀτ-
μόσφαιρα τῆς πρωτεύουσας τοῦ
λάχιστον ἐπὶ πέντε μέρες καὶ
μάλιστα πολὺ χαμηλά, ἀπὸ οἱ
μετρήσεις τοῦ ἴδιου τοῦ ὕπουρ-
γείου ἀπέδειξαν ὅτι τὸ νέφος
δρισκόταν σὲ ὕψος 0-200 μ.
τὴν πρώτη φορὰ.

ΠΡΙΝ 3,5 ΕΚ. ΧΡΟΝΙΑ

Δυὸ Ἀμερικανοὶ ἀνθρωπολό-
γοι ἀνακάλυψαν, ἓνα νέο κρί-
κο στὴν εξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου.
Οἱ Δρ. Γιόχανσον τοῦ Μουσεί-
ου Φυσικῆς Ἱστορίας τοῦ Κλή
Θελαντ καὶ Γουάιτ τοῦ Πανε-
πιστημίου τῆς Καλιφόρνιας
Μπέρκλεϋ ἀνακάλυψαν ἓνα εἶ-
δος ἡλικίας 3,5 ἑκατομμυρίων
ἐτῶν περίπου, πού εἶχε σῶμα
ἀνθρώπου ἀλλὰ κρᾶνιο πού
μοιάζει περισσότερο μὲ τοῦ
πιθήκου. Τὸ ἀπολιθωμένο θρέθη-
κε στὴν περιοχή "Αφαρ τῆς Αἰ-
θιοπίας καὶ ὀνομάσθηκε «πιθη-
κάνθρωπος "Αφαρ».

Οἱ ἐπιστήμονες ἰσχυρίζονται
ὅτι τὸ πλάσμα αὐτὸ ὑπῆρξε
πρόγονος πού συγγενεῖς μὲ
τὸ σημερινὸ ἄνθρωπο. Ὁ Δρ.
Γιόχανσον ἔδειξε σὲ δημοσιο-
γράφους τὰ ἀπολιθωμένα κα-
τάλοιπα μιᾶς 18άχρονης τοῦ
εἶδους πού ἀνακαλύφθηκε στὴν
Αἰθιοπία. Ἀπὸ τὰ μερσιὰ ὁ-
στὰ φαίνεται ὅτι περπατοῦσε
ὄρθιο σὰν τὸν σύγχρονο ἄνθρω-
πο, ἀλλὰ κοιμάται ἀπὸ τὴ γνά-
θο καὶ τὸ κρᾶνιο τῆς παρουσιάζ-
ουν μεγαλύτερες ὁμοιότητες
μὲ τὸν πιθήκο. Εἶχε ὕψος 1,20
μέτρα περίπου καὶ οἱ ἐπιστή-
μονες τὴ βάφτισαν Λούντυ. Πι-
στεύεται πάντως ὅτι εἶναι τὸ
παλαιότερο καὶ πληρέστερο ἀ-
πολιθωμένο πρόγονο τοῦ σημε-
ρινοῦ ἀνθρώπου.

Ο ΗΡΩΑΣ ΕΛΕΥΘ. ΧΡ. ΝΤΑΣΚΑΣ (Ἐφεδρος Ἀνθυπολοχαγός)

"Ήσυχα καὶ ἡρεμα κυλοῦσε
ἡ ζωὴ μας τὸν Ὀκτώβριο τοῦ
1940 στὰ Θεοδώριανα. Τὰ πα-
νηγύρια εἶχαν τελειώσει καὶ
γίνονταν τώρα οἱ γάμοι. Οἱ χι-
λιάδες τὰ αἰγοπρόβατα καὶ τὰ
μεγάλα ζῶα — κι ἦταν πολλὰ
τότε — ξεκινούσαν γιὰ τὰ χει-
μαδιά. Στὴν Εὐρώπη ὅμως ἡ
ζωὴ ἦταν διαφορετικὴ: Ὁ
Χίτλερ κατὰπνε κάθε μέρα ὁ-
λόκληρη κρᾶτη. Ζήλησε τότε
κι ὁ βραχονοκόκορας τῆς Ρώ-
μης καὶ εἶπε:

— Τὶ κάθομαι. Ἐγὼ ὀχτῶ
ἑκατομμύρια λόγγες. Ἐγὼ ἀε-
ροπλάνα πού σκεπάζουν τὸν ἥ-
λιο. Νὰ ἡ εὐκαιρία νὰ δοξα-
στῶ.

Καὶ χίμηξε στὴν Πίνδο καὶ
στὴν ὑπόλοιπη Ἠπειρο. Ἐκεῖ
τὸν ἄρπαξε ἡ Ἑλλάδα καὶ τὸν
ξεπουπούλιασε. Ἔτσι γέλασε
ἡ οἰκουμένη γιὰ τὸ κατάντημα
τοῦ φασισμού. Καὶ ὁ κόσμος ἀ-
ναθάρρεψε μὲ τὸ Ἑλληνικὸ
Θαῦμα πού ὁδήγησε στὴν τελι-
κὴ καταστροφὴ τῶν δυνάμεων
τοῦ σκότους καὶ τῆς βίας.

Χύθηκε ὅμως πολὺ Ἑλληνι-
κὸ αἷμα. Στὴ θυσία αὐτὴ τοῦ
αἵματος πήραν μέρος καὶ τὰ
Θεοδώριανα μὲ τοὺς ἡρωικούς
νεκρούς.

1η Νοεμβρίου 1940. Μὲ δια-
ταγὴ τοῦ ὑποστράτηγου Βασ-
Βραχνοῦ τὰ Ἑλληνικὰ τμήμα-
τα ἐξορμοῦν κατὰ τῶν Ἀλβι-
νιστῶν τῆς «Τζούλια». Οἱ Ἰτα-
λοὶ χτυποῦν τοὺς στατιώτες μας
μὲ πολυβόλα καὶ αὐτόματα.
Τραυματίζεται ὁ γενναῖος ἀντι-
συνταγματάρχης Μεσούρης, ἀλ-
λὰ ὁ στρατός μας προχωρεῖ.

Μπροστὰ τῇ θυελλώδη ἐπίθε-
σιν τῶν Ἑλλήνων ὁ ἐχθρὸς πα-
νικοβάλλεται. Ἄλλοι πετοῦν τὰ
ἔπλα τους καὶ τὸ θάζουν στὰ
πόδια, καὶ ἄλλοι σηκώνουν τὰ

χέρια καὶ παραδίνονται. Ἦταν
ἡ πρώτη πραγματικὴ νίκη κα-
τὰ τῶν βαρβάρων.

Ἡ διλογία τοῦ ταγματάρχη
Καραβία ἄρχισε τὴν ἐπίθεση
σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο στίς 7.
30' τὸ πρωῒ. Ὁ δεῦτερος λό-
χος μὲ διοικητὴ τὸν ὑπολοχα-
γὸ Ἀλέξανδρο Διάκο ἀπὸ τῇ
Χάλκη τῆς Διοικητικῆς δια-
τάχθηκε νὰ καταλάβει τὸ ὕψω-
μα «Τσοῦκα», πού τὸ κρατοῦσε
γερεὶ ὁ ἐχθρὸς. Στὸ λόχο αὐ-
τὸν ὑπηρετοῦσε καὶ τὸ παλικά-
ρι μας, ὁ νεαρὸς Ἐλευθέριος
Χρ. Ντάσκας, ἐφεδρὸς ἀνθυπο-
λοχαγὸς ἀπὸ τὰ Θεοδώριανα.

Μέσα σὲ μιὰ κόλαση πυρός,
οἱ ἀξιωματικοὶ Διάκος καὶ Ντά-
σκας μπροστὰ καὶ ἀπὸ κοντὰ οἱ
ἄντρες τους, καταλαμβάνουν τὸ
ὕψωμα μὲ ἐφόδου λόγγης. Ὁ
ἐχθρὸς χτυπᾷ τὸ ὕψωμα μὲ πο-
ροβόλα καὶ ὀβλοῦς, καὶ οἱ
στρατιῶτες μας ἀναγκάζονται
νὰ τὸ ἐγκαταλείψουν. Ὅμως ἡ
Τσοῦκα πρέπει νὰ καταληφθεῖ.
Γίνεται δευτέρη ἐπίθεση καὶ ὁ
λόχος μας ξαναπαίρνει τὸ ὕ-
ψωμα. Ὅμως ὁ ἐχθρὸς μὲ τὰ
φοβερά πολεμικὰ μέσα πού δια-
θέτει ξαναπαίρνει τὸ ὕψωμα
τῆς Τσοῦκας.

Πλησιάζει μεσημέρι καὶ γί-
νεται ἡ τρίτη ἐξόρμησις γιὰ τὸ
ὕψωμα. Καθὼς πλησιάζουν στὸ
χείμαρρο Μαρδίτσα ὁ Ντάσκας
ἀντιλαμβάνεται ξαφνικὰ ἓνα
ἐχθρὸν πυροβόλο καὶ φωνά-
ζει: «Προσοχή, κ. Ὑπολοχα-
γέ!...». Ὅμως μιὰ ριπὴ θερί-
ζει τὸ Διάκο κι ἀμέσως μετὰ
σκοτώνεται καὶ ὁ Ντάσκας.
Σχεδὸν μαζί τοὺς πήρε ὁ Χά-
ρος.

Ἔτσι ἔπεσε τὸ ἡρωϊκὸ πα-
λικάρι μας πιστὸ στίς παραδό-
σεις τῆς φυλῆς μας. Αἰώνια
του ἡ μνήμη!

Σκίτσα ἀπὸ τὸ Χωριό μας

Παραδοσιακὸς τρόπος ἀποβουτύρωσης γάλατος.

ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΤΟ ΟΧΙ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1
τά ρουμάνια τα περιγιάλια, τα
(ποτάμια
και το ματαφινάζον
ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ.
Τὸ παίρνει ὁ ἄχρος τῆς καμπά-
(νας
και τὸ φωνάζει στὰ πέρατα
οὐρανοῦ καὶ γῆς,
ΛΕΥΤΕΡΙΑ στὸ ΛΑΟ ΛΕΥ-
(ΤΕΡΙΑ.

Τὸ παίρνουν τ' αὐτιά τῶν
(μπροστάρηδων,
και κείνοι τὸ ματαφινάζον σ'
(ἄλλους,

και κείνοι σ' ἄλλους,
και σπρώχθηκε βοή,
Ἄντ' ἀνά.
Θύελλα.

Ἀστραπές, κεραυνοί,
ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ.
Τὸ παίρνει τὸ θρόνισμα τῶν
(φύλλων τὴν ἄνοιξη,
τὸ κάνει θούριο πολεμικό,
ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ στὸ
(ΛΑΟ.

Τὸ παίρνουν τὰ λουλούδια
και τὸ ψιθυρίζουν στοὺς τάφους
τῶν γεναίων ΛΕΥΤΕΡΙΑ
Τὸ παίρνουν οἱ ἐπίδεςμοι,
τὸ δίνουν φίλημα γλυκὺ
στὰ κουτσουρεμένα μέλη
ΛΕΥΤΕΡΙΑ στὸ ΛΑΟ
Τὸ παίρνουν τὸ τσαπὶ καὶ τ' ἄ-
(λέτρι,
τὸ σφυρὶ καὶ τὸ τσεκούρι,
ΘΑΝΑΤΟΣ στὸ ΦΑΣΙΣΜΟ

Τὸ παίρνουν οἱ σιδερένιες ψυ-
(χές,
οἱ σιδερένιες γροθιές
και τὸ μουγκρίζουν στὰ μαῦρ'
(αὐτιά
σὲ ρυθμὸ ἁλόγων καλπασμοῦ,
σὲ ἄχ' κανονιῶς,
σὲ σκοπὸ ριπῆς πολυβόλου
ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ Στὸ
(ΛΑΟ.

Τὸ παίρνουν οἱ μαννάδες
και νανουρίζουν τὰ παιδιὰ.
Τὸ παίρνουν οἱ παππάδες
και βαφτίζουν τὰ παιδιὰ.
Τὸ παίρνουν τὰ παιδιὰ
και τὸ φωνάζουν στοὺς πατε-
(ράδες
ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ Στὸ
(σκληρὸ ΛΑΟ.

Τὸ παίρνουν οἱ φασίστες καὶ
(ζαρώνουν,
οἱ πεινασμένοι καὶ τὴν πείνα
(τους λαρώνουν.
Τὸ παίρνουν τὰ παιδιὰ κι' ἄν-
(τρεῦουν,
οἱ γηρασμένοι ξενοικιστοὶ.
Τὸ παίρνουν οἱ δειλοὶ κι' ἀνα-
(θαρεύουν,
οἱ μουγγοὶ καὶ λογοπαλίζον,
οἱ κουτσοὶ καὶ χορεύουν
ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΛΕΥΤΕΡΙΑ Στὸ
(σκληρὸ ΛΑΟ.

Τὸ παίρνουν οἱ σπύρες καὶ θε-
(ριεύουν,
τὸ παίρνουν «οἱ φίλοι»
(καὶ ζηλεύουν
γιὰ τὸν ξεσηκωμένο σκληρὸ
(λαό.

Τὸ παίρνουν οἱ «συμάαχοι»
και ρουφιανεύουν τὸ σκληρὸ στὸ
(σκληρὸ,
χύνουν φαριμάκι, φαριμακρώτε-
(ρο ἀπ' τῶν ἐχθρῶν τὰ βόλια.
Τὸ παίρνουν οἱ «Σύνυμαχοι»
και ρουφιανεύουν τὸ λεύτερο,
στὸ λεύτερο καὶ τὸν ματακά-
(γουν σκληρὸ,
τοῦτο τὸ λεύτερο λαό,
τοῦτες τὶς λεύτερες ψυχές,

ἀπὸ φόβο ἀπὸ συμφέρο.
Τὸ παίρνουν οἱ ἀπόθαμένοι τῆς
(Λευτεριάς,
τρίζουν τὰ δόντια τους.
Ἀνάθεμα στοὺς «Συμάαχους»
Σηκώνονται στρατιές οἱ νεκροὶ
και ρίχνουν ἀνάθεμα στοὺς
(«συμάαχους»
τοὺς κυνηγοὺν τὰ στρατεύματα
(τῶν ἀποθαμένων
ἀπὸ τὸν ἅγιο τοῦτο τόπο.
ΑΝΑΘΕΜΑ, ΑΝΑΘΕΜΑ.

Φευγάτε, φευγάτε ὀχτροί,
φευγάτε «φίλοι» γκαρδιακοί-
(οιοί»
θὰ θροῦν ἀπὸ μονάχοι μας τίς
(ὄσες διαφορές μας.
Τραβάει γιὰ καιρό, ἡ ἀμάχη
(τῶν νεκρῶν

μὲ τοὺς κυνηγημένους
ποὺ ρίγος νοιώθουν
στὸ τρέξιμο ξωπίσω τους
τῶν κυνηγῶν ἀποθαμένων
τὰ ραχοκόκκαλα τῶν «γκαρδια-
(κῶν»
θανάτου παγωνιά τὰ περπατᾷ
στὸ ἄκουσμα τοῦ «ΟΧΙ» τοῦτου
τῶν ζωντανῶν καὶ τῶν ἀποθα-
(μένων.

Ὁξω, δξω ἀπ' τῶν τόπο μας
ἀπὸ μονάχοι μας θὰ θροῦμε
τί, καὶ ποῖός τὸ φταίει
δὲ θέλουμε τὰ φῶτα σας
τὴν τέτοια λευτεριά σας
Ὁξω ἀπ' τὸν τόπο μας
μιλᾷν οἱ ἀποθαμένοι κι' οἱ ζων-
(τανοὶ βοοῦν
Ὁξω, δξω ἀπ' τόπο μας τὸν
(Ἄγιο

«Ἐγκάρδιοι μας Φίλοι».
Ν.Σ.
Σ.Σ. Ἀπόσπασμα ἀπ' τὸ ἀνέκ-
δοτο διδρίλι τοῦ Νῶντα Ρα-
κόπουλου —Σελίδες Ζωῆς.

Ο ΚΑΠΝΟΣ ΒΑΣΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ;

Ὁ καπνὸς θὰ μπορούσε νὰ
ἀποτελέσει πρωταρχικὴ πηγὴ
πρωτεϊνῶν, ἀπὸ τίς ὁποῖες ἔ-
χουν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη γιὰ
τὴ διατροφή τους οἱ ἀνώτεροι
ζωντανοὶ ὁργανισμοὶ (οἱ ἄν-
θρωποι, τὰ ἄλλα θηλαστικὰ
καὶ τὰ πουλιὰ).

Ἡ ἐκπληκτικὴ αὐτὴ ιδιότη-
τα τοῦ καπνοῦ, ποὺ δημιουρ-
γεῖ προοπτικὲς μετατροπῆς αὐ-
τῆς τῆς... μάλιστα τοῦ ἀνθρώ-
που γένους σὲ εὐλογία, δια-
πιστώθηκε ὕστερα ἀπὸ μελέτες
καὶ ἐρευνες, στὸ πανεπιστήμιο
τῆς Καλιφόρνιας καὶ στὸ Ἐν-
θνικὸ Ἰνστιτούτο Ἀγρονομικῶν
Ἐρευνῶν τῆς Γαλλίας.

Ὅπως ἀναφέρει σχετικὰ ἡ
γαλλικὴ «Μόνιτ», ὁ καπνὸς μπο-
ρεῖ νὰ ἀποδώσει πολὺ περισσό-
τερες πρωτεΐνες ἀπὸ τὴ σόγια,
ποὺ ἀποτελεῖ βασικὸ στοιχεῖο
τῆς διατροφῆς τῶν ἀνθρώπων
σὲ πολλὲς ἀναπτυσσόμενες χῶ-
ρες.

Ὅσο γιὰ τὴν παρουσία τῆς
νικοτίνης, αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖ
σοβαρὸ πρόβλημα γιὰ τὸ λό-
γο ὅτι ἡ δηλητηριώδης αὐτὴ
οὐσία παρουσιάζεται στίς ρίζες
τοῦ φυτοῦ καὶ δὲν φτάνει στὰ
φύλλα παρὰ μόνο ὅταν ἀρχί-
ζει νὰ σχηματίζεται τὸ ἄνθος,
ἢ στὴν περίπτωσιν ποὺ κατὰ τὴ
συγκομιδὴ τῶν φύλλων τοῦ
καπνοῦ, ἀποκόπτονται μαζὶ καὶ
τὰ μπουμπούκια.

Η ΦΥΓΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Πρὸς τὰ προάστια μετακο-
μίζουν οἱ κάτοικοι τῆς πρωτεύ-
ουσας —ὅσοι θέβαια ἔχουν τὴν
οικονομικὴ δυνατότητα. Τὸ καυ-
σαέριο, ἡ μόλυνση τῆς ἀτμό-
σφαιρας, ὁ θόρυβος καὶ τὸ
ἄγχος ἀπὸ τὴν ἀσφυξία τοῦ
κέντρου, διώκουν τοὺς πολί-
τες, σὲ ἀπομακρυσμένα μέρη.
Ἀψηφώντας τὴν ἔλλειψη τα-
κτικῆς συγκοινωνίας, ἀκόμα
καὶ τὰ ὑψηλὰ ἐνοίκια, οἱ ἐρ-
γαζόμενοι τῆς Ἀθήνας προσπα-
θοῦν νὰ θροῦν λίγη ἡσυχία
στὰ ἐλάχιστα ποῦ ἔχουν ἀπο-
μείνει προάστια.

Πολλοὶ Ἀθηναῖοι μετὰ τίς
διακοπὲς τοῦ καλοκαιριοῦ ποὺ
πέρασαν στὴν ὕπαιθρο, ἀντιμε-
τωπίζουν τὴν ὀριστικὴ ἐγκατά-
λειψη τῆς πρωτεύουσας. Μέσα
στὸ καλοκαίρι οἱ ἀγορὲς ἀκι-
νήτων σὲ ἐπαρχιακὰ κέντρα
πολλαπλασιάστηκαν. Συνταξι-
οῦχοι ἀποφασίζουν νὰ ἐγκατα-
σταθοῦν μακριὰ ἀπὸ τὸ «κλει-
νὸν ἄστυ» καὶ μερικοὶ ἐπιστρέ-
φουν στοὺς τόπους καταγωγῆς
τους.

Στὴν Ἀθήνα, τὸ στεγαστι-
κὸ θρίσκειται πάλι σὲ δξύτη-
τα. Σὲ ἀπόγνωση θρίσκονται
οἱ ἐνοικιαστές. Ἡ τακτικὴ τῶν
ἐξώσεων ποὺ ἀκολουθοῦν οἱ
ιδιοκτῆτες καὶ ἡ μέθοδος τῆς
μὴ ἀνανέωσης τῶν συμβολαίων
κρατᾷ σὲ συνεχὲς ἄγχος τίς
χιλιάδες οἰκογένειες.

Ἀλλὰ τὸ στεγαστικὸ πρό-
βλημα δὲν ἐντοπίζεται μόνο
στοὺς ἐνοικιαστές. Ἄν καὶ οἱ
στεγαστικὲς ἀνάγκες τοῦ ἑλ-
ληνικοῦ λαοῦ ἔχουν ὁπωσδι-
ποτε θελτιωθεῖ, τὰ τελευταῖα
χρόνια, ἐν τούτοις 300.000 οἰ-
κογένειες σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα,
ζοῦν κάτω ἀπὸ πολὺ ἄσχημες
συνθῆκες.

1 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΣΠΙΤΙΑ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

Σύμφωνα μὲ τὰ ἐπίσημα στοι-
χεῖα, 1.500.000 ἄτομα ζοῦν σὲ
ἀνθυγιεινὲς συνθῆκες σὲ σπι-
τια χωρὶς θρύες καὶ 1.000.
000 σπιτία χωρὶς ἀποχέτευση,
ἐνῶ 5,5 ἑκατομμύρια δὲν ἔχουν
στὸ σπῆτι τους μπάνιο.

Σήμερα οἱ τιμὲς τῶν ἐνοικί-
ων στὴ μαύρη ἀγορὰ, ὅπως
κατάγγειλε ὁ Πανελλήνιος
Σύλλογος Προστασίας Ἐνοικι-
αστῶν — καταστημάτων, γρα-
φείων, κυμαίνεται γιὰ τὰ δυά-
ρια καὶ τριάρια μεταξύ 5.000
καὶ 15.000 οἱ δὲ μισθοὶ τῶν
ἐργαζομένων μεταξύ 8.000 καὶ
15.000 δραχ.

Καταναλωτικά...

Ἐκτεταμένη ἔρευνα γιὰ τὸ
κόστος διατροφῆς στὴν Ἑλλά-
δα πραγματοποιήσε τὸ Ἰνστι-
τούτο Προστασίας Καταναλω-
τῶν. Ἡ ἔρευνα ὑπολογίζει τὰ
ἀναγκαῖα συστατικὰ τροφίμων
ποὺ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κα-
ταναλώνει καθημερινὰ γιὰ νὰ
συντηρηθεῖ, ἰδιαίτερα ἂν ἡ ἐρ-
γασία του εἶναι κοπιαστική. Τὰ
ἀπαραίτητα —ποσοτικὰ καὶ ποι-
οτικά— τρόφιμα κοστίζουν 150
δραχ. τὴ μέρα, δηλαδὴ 4.500
δραχ. τὸ μῆνα κατὰ μέσο ὄρο
γιὰ κάθε ἄτομο, περίπου. Δηλ.
18.000 δραχ. μιὰ τετραμελὴς
οἰκογένεια.

ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΤΣΙΓΑΡΟΥ

Μιὰ καινούρια πληροφορία,
ἔχει δικαιώσει τίς ἐντονες δια-
μαρτυρίες τῶν πολέμιων τοῦ
τσιγάρου καὶ τοῦ καπνίσματος
στὴ Βρετανία:

Ὅρισμένες μάρκες τσιγάρων
δὲν περιέχουν μόνο πίσσα καὶ
νικοτίνη, ἀλλὰ καὶ σὲ ἐπικίν-
δυνη ποσότητα, τὸ ἰδιαίτερα
δυσχερὲς μονοξείδιο τοῦ ἀνθρα-
κος, ποὺ μὲ τὸ κάπνισμα ἀπορ-
ροφιεῖται ἀπὸ τὸν ὁργανισμό.

Γιατροὶ καὶ πολέμοι τοῦ
καπνίσματος, κατηγοροῦν τὴν
κυβέρνηση καὶ τὸ ὑπουργεῖο Ὑ-
γείας ὅτι κρατᾷ μυστικὴ τὴν
πληροφορία αὐτὴ ἀπὸ τὸ κοινό.
Καὶ δὲν ἐννοεῖ, μὲ κανένα τρό-
πο, νὰ δημοσιεύσει τὸν κατάλο-
γο μὲ τίς μάρκες ἐκείνες ποὺ
περιέχουν ἐπικίνδυνο μονοξεί-
διο τοῦ ἀνθρακα. Τὸ «ὑποπροϊ-
όν» αὐτὸ ὀρισμένων τσιγάρων,
ἀντικαθιστᾷ τὸ δξυγόνο στὸ αἷ-
μα τοῦ καπνιστῆ. Καὶ μερικὲς
φορὲς, σὲ πολὺ ἐπικίνδυνο γι'
αὐτὸν ἐπίπεδο.

Ὁ Δρ. Χάρολντ Ἡγκαν, δι-
ευθυντὴς τοῦ βρετανικοῦ χημεί-
ου τοῦ κράτους, ἀποκάλυψε
πρόσφατα στὸ Λονδίνο, ὅτι γιὰ
πρῶτη φορὰ πέρσι, ἡ ὑπηρεσία
του πραγματοποιήσε μετρήσεις
περιεκτικότητας μονοξειδίου
τοῦ ἀνθρακος σὲ ὀρισμένες μάρ-
κες τσιγάρων, παράλληλα μὲ
τὴν περιεκτικότητά τους σὲ πίσ-
σα καὶ νικοτίνη.

Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖο Ὑγείας
ἀρνεῖται ἐπιμονὰ νὰ ἀνακοινώ-
σει ποιὲς εἶναι αὐτὲς οἱ μάρκες.

Φαίνεται πάντως ὅτι ἡ πε-
ριεκτικότητα τῶν τσιγάρων σὲ
διοξειδίου τοῦ ἀνθρακα ποικίλ-
λει πολὺ ἀνάμεσα σὲ διάφορες
μάρκες καὶ εἶδη τσιγάρων. Λέ-
γεται ὅτι πολλὰ τσιγάρη μὲ
φίλτρο, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι
«ὑγιεινότερα» ὅσον ἀφορᾷ τὴν
πίσσα καὶ τὴ νικοτίνη, ἀλλὰ
πὺ «ἐπικίνδυνα» λόγω μεγάλης
περιεκτικότητος διοξειδίου τοῦ
ἀνθρακα, ἐνῶ, μπορεῖ νὰ συμ-
βαίνει τὸ ἀντίθετο μὲ τσιγάρη
χωρὶς φίλτρο.

Τὸ ὅλο θέμα ἔχει ἰδιαίτερη
σημασία γιὰ τίς ἐγκυμονούσες
γυναῖκες. Γιατὶ ὑπάρχει ἄμεση
σχέση ἀνάμεσα στὴν ἀνάπτυξη
τοῦ ἐμβρύου καὶ στὴν ἐκθεσί-
του σὲ ἐπίδραση μονοξειδίου
τοῦ ἀνθρακα.

Πειράματα ποὺ ἔχουν γίνε-
ι σὲ ζῶα, ἀποδείξαν ὅτι ἡ ἀνά-

πτυξη τοῦ ἐμβρύου εἶναι κατὰ
60% μεγαλύτερη, ὅταν αὐτὸ
δὲν ἐκτίθεται σὲ μονοξείδιο
τοῦ ἀνθρακος.

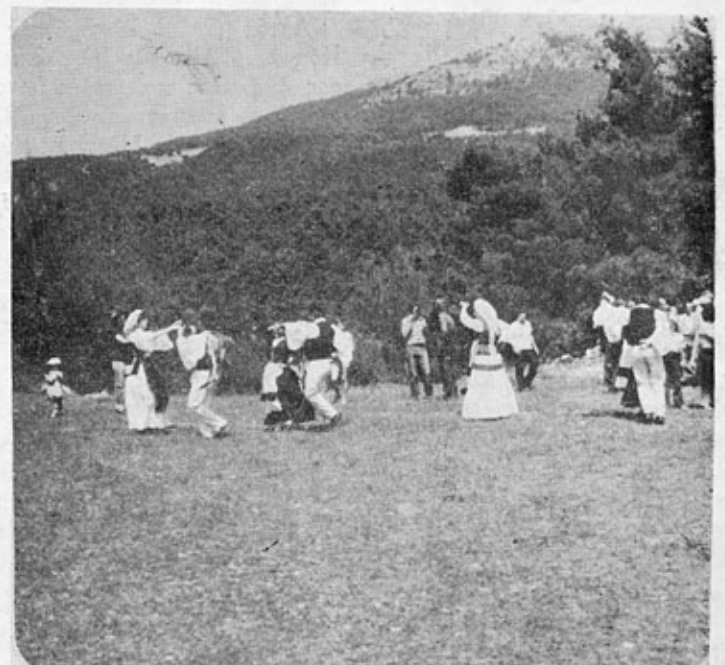
Οἱ Βρετανοὶ ποὺ διαμαρτύ-
ρονται γιὰ τὴν «περίεργη», ὅ-
πως τὴ χαρακτηρίζουν, «μυστι-
κοπάθεια» τῆς κυβερνήσεως στὸ
θέμα τῆς περιεκτικότητος μο-
νοξειδίου τοῦ ἀνθρακος στὰ τσι-
γάρη, ὑπενηθμίζουν ὅτι σὲ πολ-
λὲς χῶρες, ὅπως στὴ Σουηδία
π.χ. στὰ πακέτα τῶν τσιγάρ-
ων ἀναγράφεται ὑποχρεωτικὰ
ἐκτὸς ἀπὸ τὴ νικοτίνη καὶ τὴν
πίσσα καὶ πόσο μονοξείδιο τοῦ
ἀνθρακος περιέχουν.

Πολλοὶ γιατροὶ στὸ Λονδίνο
χαρακτήρισαν τὴν ἀρνηση τῆς
κυβερνήσεως «σκανδαλώδη».

Στὸ μεταξύ, μιὰ ἔκθεσις τοῦ
Γενικοῦ Ἀρχιάτρου τῶν Ἡνω-
μένων Πολιτειῶν, μὲ τίτλο
«Κάπνισμα καὶ Ὑγεία», ποὺ
κυκλοφόρησε εὐρύτατα στίς ἀρ-
χές τοῦ χρόνου, ἀναφέρει:

«Τὸ μονοξείδιο τοῦ ἀνθρακος,
ποὺ περιέχεται στὰ τσιγάρη, δι-
απιστώθηκε ὅτι δὲν ἀποκλείε-
ται νὰ εἶναι κρίσιμος παράγον-
τας στίς καρδιακές παθήσεις
τῆς στεφανιαίας, τὴν ἀρτηριο-
σκληρώση, τοὺς ἀλφινίδιους θα-
νάτους, τίς ἐπαγγεληματικὲς ἀ-
σθένειες, τίς χρόνιες πνευμονι-
κὲς παθήσεις καὶ τὴν καθυστέ-
ρηση ἀνάπτυξης τοῦ ἐμβρύου».

Ὅρισμένα ἐπικριτὲς τῆς βρε-
τανικῆς κυβερνήσεως ὑποστηρί-
ζουν, ὅτι ἔχει οἰκαιοθελῶς «δέ-
σει τὰ χέρια» τῆς στὸ θέμα
αὐτό. Γιατὶ προσπαθεῖ νὰ ἔρθει
σὲ μιὰ συνολικὴ συμφωνία μὲ
τίς διομηχανίες τσιγάρων, γιὰ
τὴν ἀπαγόρευση τῆς διαφήμι-
σης τῶν προϊόντων τους καὶ
τὴν ἐπεξεργασία τους, ἔτσι
ποὺ νὰ μειωθεῖ ἡ περιεκτικότη-
τά του σὲ πίσσα καὶ νικοτίνη.

Στιγμότυπο ἀπ' τὸ πανηγύρι τῆς Ἀδελφότητος στὰ Κιοῦρκα.
Τὸ Χορευτικὸ Συγκρότημα τοῦ «Ἀραχθου» μὲ τὸν ἐξαιρετι-
κὸ πατριώτη Δάσκαλο τοῦ συγκροτήματος Κ. ΜΠΑΤΣΗΝ.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Βασιλική Πολίτη - Θεοφιλάκου γέννησε στις 17.9.79 κοριτσάκι.

Η Ευαγγελία Θωμά Εύθυμίου γέννησε αγόρι στις 6.10.1979.

Στις 20 Σεπτεμβρίου 1979 η Φρειδερίκη σύζυγος του Άλεξάνδρου Μιχαλόπουλου γέννησε κοριτσάκι.

Στις 28 Ιουλίου η Παναγιώτα σύζυγος του Άθανασίου Α. Βαγγέλη απ' τη Ροδαυγή γέννησε κοριτσάκι.

Τους ευχόμαστε να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 22 του Σεπτεμβρίου 1979 πέθανε και κηδεύτηκε στο Σουμέση Ροδαυγής, η Γεωργία σύζυγος του Θεοφάνη Μιχαλόπουλου έτων 43.

Δυό λόγια Νεκρολογίας στην αγαπητή μας Γεωργία

Εφυγες αγαπημένη μας από τον κόσμο αυτό. Ο πρώτος χαμό σου άφησε ένα μεγάλο κενό στην οικογένειά σου. Ας είναι ελαφρό το χώμα που σε σκέπασε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΝΟΣ

Στις 7(10)79 πέθανε και κηδεύτηκε στη Ροδαυγή η Παρασκευή Άθανασίου.

Πέθανε στις 30(10)79 και κηδεύτηκε στο χωριό Κυψέλη Άρτας ο στρατηγός Παν. Νάσης, διοικητής της VIII Μεραρχίας του ΕΛΑΣ και κατόπιν αρχηγός της Έθνικής Πολιτοφυλακής όλης της χώρας.

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άρτα ο Χαρίλαος Φεύγας.

Πέθανε και κηδεύτηκε στο Κρουονέρι στις 2 Οκτώβρη ο Δημήτρης Σφήκας.

Πέθανε και κηδεύτηκε στο Κρουονέρι στις 6 Οκτώβρη η Κωσταντώ Ν. Παλαβού.

Στις οικογένειές τους θερμά συλλυπητήρια.

ΔΙΑΚΟΜΙΔΗ ΟΣΤΩΝ

Στις 28 Οκτώβρη 1979 έγινε η διακομιδή των όστων από την Αθήνα στο χωριό του αποθανόντος το 1972 Τιμολέοντα Γ. Ρακόπουλου. (Σ.Σ. στο επόμενο φύλλο μας θα δημοσιεύσουμε ανέκδοτο ποίημα του Τιμολέοντα Γ. Ρακόπουλου).

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Στις 26 Οκτώβρη 1979 πέθανε στο Κρουονέρι Κεντρικού ο Γεώργιος Κ. Άντωνίου (Γιώργ' Άντωνής) σε ηλικία 86 χρονών. Στην κηδεία του παρευρέθηκε ολόκληρο το χωριό, και πολλοί από τα γύρω χωριά, ενώ δεν μπόρεσαν να παρευθύν λόγω σφοδρής θαλασσοταραχής στο Ρίο - Άντίρριο, τα άνηψια του, οι Άφοι Άντωνίου, οι Άφοι Ζώη και δύο κόρες του εκλιπόντος που είχαν φτάσει μέχρι εκεί με τρία Ι.Χ.

Εκ μέρους της Αδελφότητας παραβρέθηκε ο Νώντας Ρακόπουλος ο οποίος συνόδεψε τον νεκρό στη τελευταία του κατοικία και τον αποχαιρέτησε με τα παρακάτω λόγια:

«Αδέχαστε Γεροπλάτανε, Γιώργ' Άντωνή Κρουονερίτη, από μέρους των ξενιτεμένων του χωριού μας, από μέρους των συγγενών, παιδιών, άνηψιών που για λόγους άνωτέρους απ' τη θέλησή τους δεν μπόρεσαν να παρευθύνουν άπευθύνω Μπάριμπα Γιώργη, Γεροπλάτανε τον ύστατο χαιρετισμό.

Υπήρξες δίκαιος άνθρωπος με την έννοια του Δικαίου όπως εσύ την έννοιωθες.

Υπήρξες καλός πατριώτης και καλός οικογενειάρχης.

Πέθανες Γέρο Πλάτανε, όπως τα δένδρα πεθαίνουν όρθια που τα χτυπάν τα άστραποδόλια. Δεν θασανίστηκες και δεν θασάνισες τις τελευταίες σου στιγμές.

Εμείς οι ξενιτεμένοι σου άπευθύνουμε τον τελευταίο σου χαιρετισμό.

Αιώνια σου ή μνήμη, Γιώργ' Άντωνή Γεροπλάτανε Κρουονερίτη...

Η Διεύθυνση της Έφημερίδας, ή Συντακτική Έπιτροπή

γενικό άνθρωπο, το άηδόνι του χωριού μας, που όλα αυτά θρέθηκαν συνταριασμένα στο πρόσωπό του.

Ο μπαρμπαγιώργος άκολουθήσε την μοίρα των αγαπημένων του Θεού. Μετάκρησε στην Ουράνια Πατρίδα... Όμως άφησε πίσω του την πανέμορφη άνάμνησή του, να ζεί και να θασιλεύει στις καρδιές μας.

Κέρδισε την άθανασία την εύγνωμοσύνη και την αγάπη μας... πάλαψε... μά υπέκυψε στην φθορά των πανάρχαιων νόμων, τον πύρε ή άθανασία, το αιώνιο ρεύμα, για να τον ξεκουράσει... για να τον οδηγήσει εις «τόπον χλόης». Εκεί «ένθα οι δίκαιοι άναπαύονται». Ο Γιώργος Άντωνής υπήρξε επίλεκτο μέλος του χωριού μας, υπέρ της οποίας ήνάλωσε και την ζωή του, ως γραμματεύς της κοινότητος και ως ψάλτης ψάλτης που σήμερα ή φωνή του είναι σπάνια σε να νούριζε, σε κοίμιζε σαν το άηδόνι, όταν το άκουγες.

Με τις Ικανότητες και τις άρετές του με την εργατικότητα του και την εύσυνειδησία του, είχε κατακτήσει τις ψυχές του κοινού. Ήτο ο άγωνιζόμενος με τον παλμόν της πίστης και την θέουσην του ένθους σιασμού του! Πιστός τοποτηρητής του μεγαλειώδους θωμού του καθήκοντος! Λάτρης της έλληνικής Ιδέας! Οι θυσίες υπέρ του ωραίου! υπέρ του Έλληνικού.

Σεβαστέ μας Γιώργο Άντωνή, και αδέχαστε μπάριμπα, το θερμό δάκρυ και ο άπέραντος πόνος των συγγενών σου, άποτελεί τον ύστατον χαιρετισμόν και την έκφρασιν της θαυτάτης λύπης προς τους συγ-

Πανταχού παρών σ' όλες τις έκδηλώσεις χαράς και λύπης ο Μπάριμπα Γιώργης, άσφαλώς δεν θάλειπε και από το πανηγύρι του Άη Κωνσταντίνου στο Κρουονέρι στις 21 Μάη (φέτος) απ' όπου και ή φωτογραφία μας. Μέσα στον κύκλο άριστέρά ο Μπάριμπα Γιώργης και δίπλα του ο άδελφός του Μπάριμπα Γιάννης και ο Μπάριμπα Βασίλης (Ρακόπουλος).

και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΑΡΑΧΘΟΥ συμμετέχουν στο θαρό πένθος της οικογένειας Γιώργ' Άντωνή.

γενείς σου και τους συμπολίτες σου!

Η έφημερίδα «Αραχθος» συμμετέχοντας εις το θαρό πένθος του Γιώργου Άντωνή εύχεται όπως ο Κύριος ο νεκρός και ζώντας έξουσίαζων κατατάξει την ψυχή του έν σκηναίς δικαίων, χαρίσει δε εις την οικογένειά του την έξ ύψους θείαν παρηγορίαν.

Θά μείνει! Αιώνια ή μνήμη σου.

ΤΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Τέχνες και γράμματα

Είχαμε γράψει σε προηγούμενο φύλλο μας πως είναι άπαραίτητη ή προβολή όρισμένων λαϊκών μας καλλιτεχνών.

Φέτος είχαμε την ευκαιρία να συζητήσουμε με όρισμένους απ' αυτούς όπως το Μπάριμπα Μήτσιο Σπύρου. Ο Μήτσιος Σπύρου άναμφισβήτητα είναι ένας λαϊκός καλλιτέχνης. Καθημερινά κοντά στα γιδοπρόβα-

βάλλεται ή τέχνη του.

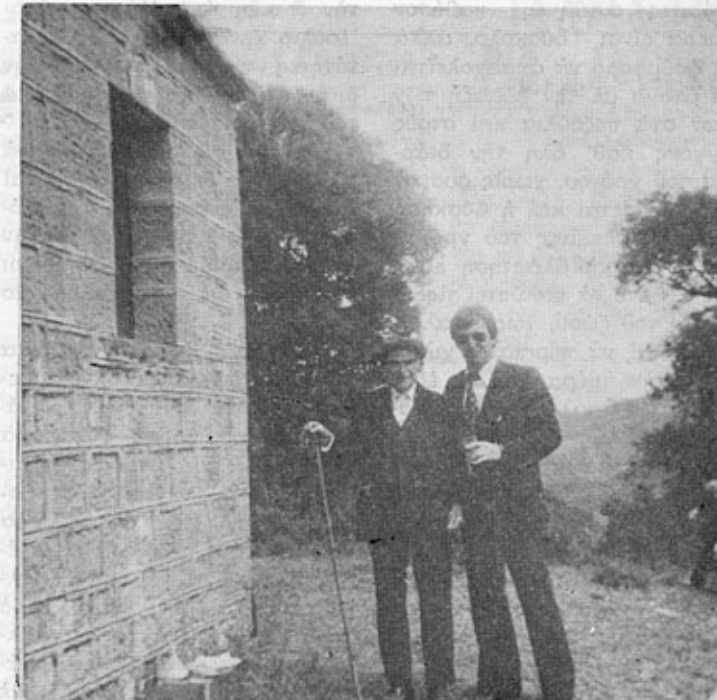
Στο πανηγύρι του Άη Γιώργη ρωτήσαμε το μπάριμπα Μήτσιο:

— Μπάριμπα Μήτσιο διαβά-ζετε τον Άραχθο;

— Ναί κάθε φορά.

— Πως βρίσκεται τον Άραχθο;

— Καλό, πολύ καλό. Προχτές είδα μια φωτογραφία πο-

Στη φωτογραφία ο έκλεκτος καλλιτέχνης στον Άη Γιώργη, με τον Πρόεδρο της Αδελφότητας κ. Χρήστου Άντωνίου, ενώ κρατάει «επίδεικτικά» ένα δημιούργημά του μια άγκλίτσα.

τα βρίσκει την ευκαιρία και άσχολεται με την τέχνη του. Ένα άσήμαντο και άπελέκητο ζύλο από ρέικι γίνεται με την επιμελημένη φροντίδα του Λαγγαδιώτη Καλλιτέχνη ένα κομψοτέχνημα.

Εργάζεται γιατί αγαπάει την τέχνη και όχι για να αποκτήσει κέρδη. Άλλωστε τι κέρδος μπορεί να του προσφέρει μια κλίτσα ή μια πίπα ή μια μαγγούρα; Παλαιά άκούγαμε απ' όλες τις κορφές του συνοικισμού το μπάριμπα Μήτσιο να παίζει θαυμάσια τη φλογέρα του τα βραδάκια. Επαίξε σόλο γιατί του άρεσε ή επειδή άρεσε στους άλλους να τον άκούν. Δεν είχε τίποτα να κερδίσει αλλά έπαίξε χωρίς να «κολλάνε» το κατσάρι στο ήπιόλα.

Σήμερα δεν παίζει φλογέρα ή κλαρίνο, όμως παρ' όλη την ηλικία του άκόμη πελεκάει και φτιάχνει κομψοτεχνήματα.

Προτείνουμε σε κάθε έπίσημη έκδήλωση, πανηγύρια, γιορτες κ.λπ. να φέρει διάφορα τέτοια δημιουργήματα για να τα βλέπουμε αλλά και να προ-

λύ παλιά που βάλατε πούχε και τον Παπαζώη και δάκρυσαν...

Μπάριμπα Μήτσιο θά θέλαμε μια φωτογραφία για τον Άραχθο.

— Να σας δώσω. Πρέπει γάχω στο σπίτι.

— Έπ' ευκαιρία έλα τώρα να δούμε μια φωτογραφία.

— Α! ωραία!

Έπ' ευκαιρία πήραμε για ένθύμιο μια γκλίτσα και μια πίπα....

Εύχαριστούμε Μπάριμπα Μήτσιο.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Στις 29 Οκτώβρη 1979 ο έκ πρόσωπος του ΑΡΑΧΘΟΥ κ. Νώντας Ρακόπουλος είχε μια ιδιαίτερη και έγκάρδια συνομιλία με τον πρόεδρο του Μουσικοφολογικού Συλλόγου «δ Σκουφάς» Ιωάννη Τσούτσινου..

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΗΛΕΤΣΟΣ	Δραχ. 200
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΣΙΑΠΑΛΗΣ	» 200
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΦΗΚΑΣ	» 200
ΚΩΣΤΑΣ ΜΗΟΜΠΟΛΗΣ	» 500
ΕΓΓΑΓΕΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ	» 200
ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	» 200
ΤΖΕΝΗ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ	» 250
ΚΑΣΙΑΝΗ ΚΟΥΒΕΛΑ	» 200
ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ	» 200
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ	» 200
ΧΑΡΙΑΛΟΣ ΦΑΚΙΤΣΑΣ	» 200
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΠΥΡΟΥ	» 200
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠΥΡΟΥ (ΔΑΓ)	» 500
ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΠΡΟΥΤΣΟΣ	» 200
ΓΙΩΡΓΟΣ Β. ΜΠΑΡΤΖΩΚΑΣ	» 200

ΑΓΡΟΤΙΚΑ...

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1
μπουργκ και διασταυρώσεις
αυτών κ.λπ.

Και το αυτό θέβαια προτείνε-
ται διότι τα ζώα αυτά είναι πιο
παραγωγικά, δίνουν 2 άρνια
την γέννα ή 2-4 κατσίκια και
εκτός αυτού πολύ πιο περισ-
σότερο γάλα από τα δικά
μας. Υπάρχει όμως και ένας
άλλος λόγος, ότι τα ζώα αυτά
προσαρμόζονται καλύτερα στις
οικόσιτες συνθήκες καθώς
σήμερα είναι δύσκολο, αλλά
και ασύμφορο να απασχολείται
ένα άτομο με την φύλαξη των
ζώων στα πεζούλια και στους
λόγγους καθ' όλη την διάρ-
κεια του χρόνου, χωρίς φυσικά
να αποκλείεται και η θόσκηση
τις εποχές εκείνες του χρόνου
που η φυσική θλάση είναι
τέτοια ώστε να καλύπτει τις α-
νάγκες του ζώου, χωρίς ταλαι-
πωρία και να περιπατεί χιλιό-
μετρα την ημέρα για να εξα-
σφαλίζει 5-6 κιλά χλωρής τρο-
φής.

Τα θελτιωμένα ζώα μπορούν
κάλλιστα να θγούν στη θοσκή
στα πεζούλια και τις παραθό-
λες, όχι όμως και στα λόγια,
αλλά και να διατραφούν και
σταυλισμένα, ανάλογα με τις
δυνατότητες του καθενός και
το είδος των εκτάσεων που δια-
θέτει.

Το καλαμπόκι ήταν το απο-
κλειστικό ψωμί μας στο χωριό
και γι' αυτό προοριζόταν ή
καλλιέργειά του, σήμερα δ-
μως είναι αποκλειστική και η
καλύτερη τροφή των ζώων και
λιγότερο για ψωμί για εκεί-
νους που ψάχνουν να θρούν
λίγο μπομπότα και λίγο καλό
τυρί και να θυμηθούν τα παι-
δικά τους χρόνια.

Στους Συνοικισμούς που δια-
θέτουν πλούσια εδάφη και νε-
ρό για πότισμα, με τις νέες
ποικιλίες καλαμπόκιου είναι
δυνατόν να αποδώσει το στρέμ-
μα 1.000 κιλά καρπού και όχι
φυσικά με το άσπρο που δεν
ήταν φυσικά επιλήψιμο και ή-
ταν προτιμητέο μέχρι σήμερα
για ανθρώπινη χρήση.

Το τριφύλλι επίσης μπορεί
να δώσει πολύ καλές αποδό-
σεις σαν μία πολύ καλή τροφή
των ζώων σε περιόδους που
δεν υπάρχουν θοσκές ή κάποια
άλλη πράσινη τροφή.

Τα γρασιδιά με θρώμη και
θίκο μία πολύ καλή τροφή για
τα ολιγοπρόβατα που γίνεται
και στα ξηρικά πεζούλια με
ψηλές αποδόσεις και από πε-
ζούλια στο χωριό άλλο καλό.

Εκτός όμως από τις συνη-
θισμένες αυτές καλλιέργειες
που είναι ο' όλους γνωστές,
υπάρχει σήμερα και κυκλοφο-
ρεί στο εμπόριο ένας σπόρος
από κτηνοτροφικό λάχανο το
οποίο έχει δοκιμασθεί στους
κρατικούς πειραματικούς α-
γρούς και είναι επαναστατικό
για την κτηνοτροφία, φθάνει
σε απόδοση μέχρι 10.000 τόν-
νους χλωρής τροφής σε καλά
χωράφια και με την κατάλλη-
λη λίπανση και μπορεί να θο-
σκηθεί ή να θειστεί και να
δοθεί ελεύθερα στα ζώα χωρίς
κίνδυνο τυμπανισμού (φούσκω-
μα) ή μυρωδιάς στο γάλα.

Είναι επαναστατικό διότι εί-
ναι μία πολύ καλή τροφή που
μπορεί να αντικαταστήσει το
τριφύλλι και να δώσει περισσό-
τερο γάλα και το σπουδαιότε-

ρο ότι προσφέρεται σε εποχή
που δεν υπάρχει άλλη χλωρή
τροφή, διάρκεια χειμῶνος και
καλοκαιριού, αλλά και πολύ
φθηνή λόγω των μεγάλων α-
ποδόσεων κατά στρέμμα. Η
σπορά του γίνεται τον Σεπτέμ-
βριο για να έχεις όλο τον χει-
μώνα χλωρή τροφή μέχρι και
την Άνοιξη, διότι αναθλα-
σταίνει πολύ γρήγορα αν λι-
πανθεί μετά την κοπή. Επίσης
την Άνοιξη από Μάρτιο μέχρι
Ιούλιο ανάλογα με τις δυνα-
τότητες ποτίσματος, για την
διάρκεια του καλοκαιριού και
του φθινοπώρου.

Για την φθινοπωρινή σπορά
μπορεί να κάνει ακόμη και
στα ξηρικά πεζούλια για θό-
σκηση και θέρισμα κατά την
διάρκεια του χειμῶνος μέχρι
την Άνοιξη με πολύ καλές απο-
δόσεις.

Υπάρχει λοιπόν δυνατότητα
και στο χωριό μας να εξευρε-
θεί από την δικιά μας γη α-
ποκλειστικά, τροφή για πάρα
πολλά ζώα για μερικές θιώσι-
μες μονάδες αλιγοπρωτοτρο-
φίας. Σχεδόν τα περισσότερα
χωράφια και πεζούλια είναι έ-
γκατελειμμένα από κάθε καλ-
λιέργεια και μόνο τα αλιγοπρό-
βατα μπορούν να τα εκμεταλ-
λευθούν σαν θοσκήσιμες εκτά-
σεις ή σπαρμένες γρασιδι με
θρώμη, θίκο και κτηνοτροφικό
λάχανο.

Ένα πρόβατο που ζυγίζει
50 κιλά ζωντανό απαιτεί την
ημέρα για διατροφή 1,3 κιλά
τριφύλλι ή 5-6 κιλά κτηνοτρο-
φικό λάχανο, έφ' όσον φυσικά
δεν θόσκουν, επιπλέον κατά
την διάρκεια του 4ου και 5ου
μήνα της εγκυμοσύνης με 200
γραμμάρια καρπό για να έ-
χουμε καλύτερα άρνια και πε-
ρισσότερο γάλα, επίσης κατά
την διάρκεια της γαλακτοπα-
ραγωγής για κάθε κιλό γά-
λα που θα σου δίνει την ημέ-
ρα μισό κιλό καρπό. Τα γα-
λάρια μπορεί αντί του καρπού
να θόσκουν σε γρασιδιά με
θρώμη και θίκο μαζί ή κτηνο-
τροφικό λάχανο για τις επι-
πλέον ανάγκες του γάλακτος.
Δεν είναι λοιπόν μεγάλες οι
απαιτούμενες ποσότητες ζωο-
τροφών.

Ένα άλλο πρόβλημα που
αντιμετωπίζαμε στο χωριό μέ-
χρι σήμερα για τον μάγκαλο
των ζώων που περιμέναμε πολ-
λές φορές να θρέξει για να
έλθει το ζώο σε όργασμο.

Σήμερα ή επιστήμη έχει βρή
ορμόνες που κανονίζουν έου
πλέον πότε θέλεις να γεννήσει
το ζώο για να έχεις καλύτερες
τιμές στα άρνια αλλά και από-
δοση στο γάλα σε εποχή που
υπάρχουν άφθονες πράσινες
τροφές ή ακόμη αν θέλεις να
έχεις δυο γέννες το χρόνο.

Αρκεί λοιπόν αγαπητέ χω-
ριανέ, να υπάρχει ή θέληση
καθ' όσον τέτοιες προσπάθειες
σήμερα επιδοτούνται από το
κράτος μέχρι 40%! για τις
σταυλικές εγκαταστάσεις και
την αγορά των ζώων. (Από-
φαση Ο.κ. επιτροπής 1056)
1979). Έξ' άλλου είναι γνω-
στό ότι σε ένα χρόνο γινόμε-
στε μέλος της Ε.Ο.Κ. και ή Ε.
Ο.Κ. περιοχές σαν το δικό
μας χωριό τις θεωρεί προβλη-
ματικές και το ειδικό ταμείο
της FEODA χορηγεί βοήθεια
στους απασχολούμενους με την

κτηνοτροφία στις περιοχές αυ-
τές.

Όσον αφορά την διάθεση
της παραγωγής για μέν τα άρ-
νια και τα κατσίκια δεν υπάρ-
χει πρόβλημα για την διάθεσή
των και μάλιστα σε καλές τι-
μές, για το γάλα εκτός του δ-
τι ο κάθε κτηνοτρόφος μπορεί
να κάνει και μόνος του την τυ-
ροκόμηση γνωστή ο' όλους,
και να εκμεταλλεύεται και το
κέρδος της τυροκομίας, ση-
μερα είναι δυνατή και ή πώλη-
σή του σαν γάλα στα τυροκο-
μεία της Άρτας καθ' όσον το
δίκιο δίκτυο έχει καλύτερες
και δεν υπάρχει ο κίνδυνος να
φθάσει στην Άρτα ξυρόγαλο.
Ακόμη και το θραυνό γάλα
της θερμής εποχής μπορεί να
μην κόψει, εάν άμέσως μετά
το άρμεγμα το δοχείο του γά-
λακτος τοποθετηθεί μέσα σε
θαρύλι με κρύο νερό ή να κρε-
μασθεί στο πηγάδι ή ακόμη
στο αλάκι με το νερό προφυ-
λαγμένο απ' ότα σκυλιά και τα
φίδια για όλη την νύχτα.

Υπάρχει λοιπόν κάποιο κα-
λό κέρδος στα γιδοπρόβατα,
εάν φυσικά γίνεται προσεγμέ-
νη και σωστή δουλειά συνδιά-
ζοντας την φυτική παραγωγή
του χωριού με μία ανάλογη αλ-
γοπρωτοτροφική μονάδα.

Για όλα αυτά που σας ανα-
φέρω πιο πάνω μπορείτε να
πάρτε πληροφορίες και περισ-
σότερες λεπτομέρειες από τον
ΓεωπόνΟ εφαρμογών της Διευ-
θύσεως Γεωργίας ή ακόμη αν
κάποιος ενδιαφέρεται να ξεκινή-
σει μιά τέτοια εκμετάλλευση
είμαι στην διάθεσή του για πε-
ρισσότερες πληροφορίες και ό-
δηγίες.

ΓΕΩΡ. Β. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ

Γεωπόνος

Σ.Σ. Ευχαριστούμε πολύ το
συμπαιριώτη μας Γιώργο
που με πολύ διάθεση και με
πλήρη σαφήνεια μάς έδωσε
σωστές κατευθύνσεις και πλη-
ροφορίες για την αξιοποίη-
ση του τόπου μας όσον αφο-
ρά ένα μέρος από τα γεωρ-
γικά και κτηνοτροφικά προβ-
λήματα. Περιμένουμε και άλ-
λες συμβουλές του σαν και
αυτή που όμολογουμένως εί-
ναι θετικώτατη.

«Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»
ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΡΤΑΣ

Διευθυντής και Υπεύθυνος
σύμφωνα με το Νόμο:
ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Πρόεδρος Αδελφότητας
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 4 (Ομόνοια)
ΓΡΑΦΕΙΟ : Τηλ. 52.33.131

Υπεύθυνος Διεκπεραίωσης
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΑΡΑΠΗΣ
Τηλ. 778.3303

Υπεύθυνος Τυπογραφείου :
ΘΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΦΙΑΣ
Βατσαξή 9 - Τηλ. 5222.297

Συνδρομές :

Έσωτερικού δρχ. 200
Έξωτερικού δολλ. 15
Μάρκα 40
Επιχειρήσεις - Όρ-
γανισμοί - Συνεται-
ρισμοί δρχ. 500

ΑΠΟΓΙΟΜΑ ΣΤΑ ΞΙΑΡΙΑ

Στα Ξιάρια βγήκα απόγιομα
κι' αγνάντεψα από πέρα...

Έτσι καθώς αγνάντενα και έπαιρνα αέρα
είδα ένα αυτοκίνητο που στάλζε στο πουρνάρι
εκεί που ο Νάσιος έδενε κάποτε το μουλάρι.

Και ξαναβγήκα απόγιομα και φώναξα στο Νάσιο :
Βρέ Νάσιο, πούν' τα πρόβατα, το λάιο το κριάρι;
πούναι τα κουδουνίσματα και πούναι το μουλάρι;
Ο Νάσιος δέ μ' απάντησε «τά έχασε τ' αυτιά του».

Τα πρόβατα τα πούλησε μαζί και το κριάρι
ένα παλιάμαξο έπιασε τη θέση απ' το μουλάρι.
Κράτσε τα τσαγκλοκούδωνα τα κρέμασε στο φράχτη
και τα χτυπάει κάποτε και το περνάει το άχτι.
Μαζί με τάλλα πούλησε και τζιμορφο μουλάρι
και τούμινε παρηγοριά ένα παλιό σαμάρι.

Νάσιο μ' καλὰ γεράματα κάτσε να ξαποστάεις
τα πρόβατα τα έχασε με τα κουδούνια τάεις
χτύπα τα τσαγκλοκούδωνα, καθάλα στο σαμάρι
θυμήσου ζιμορφη εποχή πούσουνα παληκάρι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΑΡΑΠΗΣ

Από τις 18 Αυγούστου ως
τις 7 Σεπτεμβρίου είχα πάρε-
δωσε με τη Χαλκίδα, αφού
με κάλεσαν για μεταεκπαίδευση
στη Σχολή πεζικού Έφ. Άξι-
ωματικών.

Καθημερινά πριν απ' τη γέ-
φυρα του Εύριπου, έψαχνα για
δεκάρινο για τα διόδια που εί-
χαν καθιερωθεί για να καλυ-
φθεί το κόστος κατασκευής της
γέφυρας και ειλικρινά αναλο-
γίστηκα πότε θα καλυφθεί αυ-
το το ποσό και άμέσως σκέφτη-
κα πως είτε καλυφθεί είτε ο-
χι θα ισχύουν τα διόδια διότι
στην Ελλάδα λένε «οὐδέν μο-
νιμότερο του προσωρινού».

Την 1) 9 στις 7 το πρωί λίγα
χιλιόμετρα πριν τη γέφυρα έψα-
χνα για δεκάρινο αλλά στα χα-
μένα δυστυχώς είχα μόνο χι-
λιάρικο. Όμως προχώρησα μα-
ζί και μιά δόση αγωνίας καθό-
σον στις 7.20 είχαμε προσκλη-
τήριο αναφορά. Φτάνω στα
διόδια ανοίγω το παράθυρο και
βγάξω βιαστικά το χιλιάρικο,
αλλά αντί του υπαλλήλου βλέ-
πω με εκπληξη μιά πινακίδα,
που έγραφε : «Καταργήθηκαν
τα διόδια».

Πέρασα άνετα και άνερόχλη
τα και με μιά βαθειά ικανο-
ποίηση όχι θέβαια για το δε-
κάρινο, αλλά για το γεγονός
ότι τέλος πάντων το «προσωρι-
νό» στην Ελλάδα παύει πλέον
να είναι «μόνιμο».

Αργότερα διάβασα πως : ή
αναγνώριση — με πρωτοβουλία
του Υπουργού Δημοσίων Έρ-
γων κ. Ν. Ζαργυνίδη — ότι α-
πό το εισπραχθέντα ως τώρα
διόδια υπερκαλύφθηκε το κό-
στος κατασκευής της γέφυρας,
άποτελει ένα ενθαρυντικό γε-
γονός, που έλπίζεται, πως δεν
θα μείνει χωρίς συνέχεια.

Θεωρούμε σκόπιμο να υποδεί-
ξουμε στις αρμόδιες κρατικές
υπηρεσίες ότι θα πρέπει να έ-
νημερώνουν το κοινό πάνω στο
κόστος κατασκευής των διαφό-
ρων τμημάτων των εθνικών ο-
δών και γεφυρών και να το
τηρούν συνεχώς ένήμερο όπως
γίνεται σ' όλα σχεδόν τα ευ-
ρωπαϊκά κράτη και στις Ήνω-
μένες Πολιτείες για τα ποσά
που εισπράττονται από τα διό-

δια, ώστε να διαπιστώνεται αν
είναι δικαιολογημένη ή συνέχι-
ση της καταβολής τους.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

«Στις 29.10.79 στο Έπταχώ-
ρι Καστοριάς με την ευκαιρία
της εθνικής μας γιορτής θα γί-
νουν και τα αποκαλυπτήρια του
'Ανδριάντα του έφ. (Ανθ) γού
Ντάσκα, πρώτου πεσόντος στον
έλληνοϊταλικό πόλεμο εφέδρου
άξιωματικού».

Τα αποκαλυπτήρια γίνονται
υπό την αιγίδα της 15ης Με-
ραρχίας και θα τα κάνει ο άρ-
χιηγός του Γ.Ε.Σ.

Στις 31) 10) 79 γιορτάστηκε
από την Ένωση Ελλήνων Λο-
γοτεχνών στην αίθουσα της Στέ-
γης Γραμμάτων και Τεχνών ή
28ης Οκτωβρίου, προλόγησε ο
Πρόεδρος της Ένώσεως κ. Ν.
Στασινόπουλος και αντί για πα-
νηγυρικό ο Στρατηγός έ.ά. Πα-
πακωνσταντίνου πολεμιστής της
'Αλβανίας, ως Άνθυπολοχαγός
τότε πρωτοτυπώντας αναφέρθη-
κε σε τρεις άφανείς ήρωες
του μετώπου που είχε από προ-
σωπική έμπειρία.

Επακολούθησε συνεστίαση
μέσα σε γιορταστική ατμόσφαι-
ρα, όπου ο κάθε συνδαιτίμονας
είπε κάτι από τις έμπειρίες
του και τις αναμνήσεις του
για το '40.

Από μέρους της Αδελφότη-
τας Κεντρικού παραβλήθηκε ο
Νώντας Ρακόπουλος.

Από τη μέρα που διαδόθη-
κε ή φήμη ότι δάκρυσε ή ει-
κόνα της Παναγίας στην έκ-
κλησία της Φανερωμένης Θεσ-
σαλονίκης (22 Αυγούστου) ως
και την 15η Σεπτεμβρίου το
ποσό που εισπράχθηκε από την
έκκλησία αυτή έφθασε τις 1.
040.000 δραχμές.

Σύμφωνα με πληροφορίες τη-
γής του έκκλησιαστικού συμ-
βουλίου ή έκκλησία εισέπραξε
από πωλήσεις κεριών 680.000
δραχ. και από «δίσκο» 360
χιλιάδες δραχμές.

Από το παραπάνω ποσό τη
μερίδα του λέοντος πήρε και
πάλι ή έφορία δηλαδή ποσοστό
37% ή 384.800 δραχμές.